

Załącznik
do uchwały Nr XX/419/2009
z dnia 19 marca 2009 r.

PREZYDENT MIASTA ELBLĄG

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W ELBLĄGU
2009 - 2020

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	3
II.	OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ.....	5
II.1.	Ogólna charakterystyka miasta.....	5
II.2.	Warunki życia, gospodarstwa domowe, dochody, mieszkania.....	6
II.3.	Opieka zdrowotna.....	8
II.4.	Bezrobocie.....	9
III	ZJAWISKA DEMOGRAFICZNE, WNIOSKI Z PROGNOZY DEMOGRAFICZNEJ DO 2020R	13
III.1.	Ludność.....	13
III.2.	Prognoza demograficzna na lata 2003 – 2030.....	14
IV.	POMOC SPOŁECZNA W LICZBACH I OPISIE.....	16
IV.1.	Struktura systemu pomocy społecznej.....	17
IV.2.	Pomoc środowiskowa.....	18
IV.3.	Pomoc półstacjonarna.....	18
IV.4.	Opieka całodobowa.....	19
IV.5.	Proces zmian w pomocy społecznej.....	20
V.	DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	23
V.1.	Opieka nad rodziną i dzieckiem.....	23
V.2.	Osoby starsze i niepełnosprawne.....	25
V.3.	Osoby bezrobotne.....	26
V.4.	Osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.....	27
V.4.1.	Bezdomni.....	27
V.4.2.	Problemy alkoholowe.....	28
V.4.3.	Problemy narkomanii.....	29
VI.	ANALIZA SWOT.....	31
VII.	STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	34
VIII.	MONITOROWANIE I EWALUACJA.....	41
IX.	ZAKOŃCZENIE I WNIOSKI.....	42

I. WPROWADZENIE

Realizacja polityki społecznej w zakresie problematyki pomocy społecznej jest jednym z podstawowych zadań samorządu lokalnego.

Stosownie do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (z 2008r. Nr 115, poz. 728, ze zm.) polityka społeczna powinna być oparta o „strategię” o horyzoncie czasowym, dostosowanym do innych dokumentów planowania strategicznego na szczeblu lokalnym, a także regionalnym.

Miasto Elbląg realizuje zadania w tym obszarze, należące do kompetencji gminy, powiatu, a także zadania zlecone przez administrację rządową.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej, szczególnie wśród zidentyfikowanych rodzin, będących w najtrudniejszej sytuacji życiowej,
- prowadzeniu stałego monitoringu potrzeb społecznych, grup społecznych, które wymagają wsparcia,
- rozwijaniu różnych form pomocy społecznej i samopomocy na tle zidentyfikowanych potrzeb.

Realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej oparta jest obecnie o dokument o charakterze strategicznym: „Główne kierunki realizacji zadań pomocy społecznej w ramach strategii rozwoju miasta na lata 2001 – 2015”.

Niezależnie od tego dokumentu wypracowano pięć programów wdrożeniowych (operacyjnych), które skupiły się na najważniejszych problemach i zadaniach.

Dotyczy to następujących programów:

- Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami w Elblągu na lata 2007 – 2010,
- Elbląski program dla osób starszych na lata 2009 – 2013,
- Gminny program przeciwdziałania narkomanii dla Miasta Elbląga na lata 2008 – 2010,
- Miejski Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Miasta Elbląga,
- Program aktywności lokalnej dla Miasta Elbląg na lata 2008 – 2013.

Dokumenty te wykorzystane zostały w trakcie budowania obecnej „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Elblągu 2009-2020.”

Prace nad „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta w Elblągu 2009-2020”, prowadzone były wyłącznie siłami własnymi, wykorzystując dokumenty o charakterze programów szczegółowych, a także zebrane w toku prac nad nimi informacje, wnioski i propozycje szerokiego udziału organizacji pozarządowych, instytucji zajmujących się problemami społecznymi oraz innych grup społecznych. W ramach prac wyodrębniono cztery „zespoły robocze tematyczne”, które wносиły własne doświadczenia nabyte w trakcie prowadzonej działalności w ramach działań na rzecz społeczności lokalnej, a także wnioski i propozycje do dalszej działalności. W skład zespołów wchodziły osoby zawodowo i społecznie zajmujące się problemami pomocy społecznej. Zespoły te zebrały większość materiału diagnostycznego, na bazie którego budowano programy problemowe – wdrożeniowe, a także „Strategię rozwiązywania problemów społecznych w Elblągu 2009-2020”.

Na podstawie obserwacji oraz prowadzonych badań wyodrębnione zostały wiodące cztery obszary problemowe:

- Rodzina, dzieci i młodzież,
- Osoby starsze i niepełnosprawne,
- Osoby bezrobotne,
- Osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Na tych obszarach skupiona została uwaga w dokumencie „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Elblągu 2009 - 2020”, zarówno w części diagnostycznej, jak też w części prognostycznej - dotyczącej priorytetów, celów, kierunków działań. Szczególnymi grupami są: rodzina, dzieci i młodzież oraz osoby w wieku starszym i niepełnosprawne.

Pojawiające się na przełomie 2008/2009r. ponowne symptomy trudności gospodarczych: zmniejszanie tempa rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym tzw. kryzysie bankowo-finansowym, spowodują pogorszenie się sytuacji tych rodzin, które zawsze były zagrożone bezrobociem okresowym – czasowym, a także stałym i utrzymywały się głównie z robót publicznych, interwencyjnych lub prac społecznie użytecznych, przy jednoczesnych świadczeniach w ramach pomocy społecznej. Pogorszy się również generalnie sytuacja ludzi starszych, w tym dotkniętych różnymi chorobami. Należy zakładać, zatem, że począwszy od 2009r. przez okres – może nawet kilku najbliższych lat - wzrastać będzie zapotrzebowanie na pomoc ze strony opieki społecznej we wszystkich dostępnych formach.

II. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

II.1. Ogólna charakterystyka miasta

Elbląg to najstarsze, drugie, co do wielkości miasto województwa warmińsko-mazurskiego. Stolica podregionu elbląskiego obejmującego powiaty: braniewski, działdowski, elbląski, iławski, nowomiejski, ostródzki i miasto Elbląg.

W dokumentach planowania strategicznego na poziomie regionalnym, m.in. „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020r.” miasto Elbląg zaliczane jest do ośrodków o dużej sile oddziaływania na poprawę konkurencyjności całego województwa.

Miasto posiada potencjał w sferze usług społecznych (infrastruktura społeczna), pozwalający na zaspokajanie potrzeb w zakresie ponadlokalnym. Dotyczy to m.in. szkolnictwa wyższego, kultury, sportu i rekreacji.

Miasto na mapie gospodarczej kraju znane jest jako liczący się ośrodek gospodarczy i kulturalny, atrakcyjnie położony w układach komunikacyjnych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Miasto zawsze znane było jako prężny ośrodek gospodarczy z dalszymi możliwościami rozwoju oraz z możliwością rozwoju funkcji portowo-logistycznych.

W strukturze gospodarki dominuje przemysł i budownictwo – 37,7 % oraz usługi rynkowe – 31,8 % (mierząc strukturą pracujących w gospodarce narodowej). Tendencje te uznawane są za prawidłowe, tworzące podstawy tzw. trwałego rozwoju ekonomicznego i gospodarczego miasta.

Na koniec 2007 r. w rejestrze Regon zarejestrowanych jest prawie 12.000 podmiotów (941 w przeliczeniu na 10.000 ludności).

Położenie nad rzeką Elbląg z unikatowymi w skali światowej pochylniami, dziedzictwo kulturowe rangi narodowej – Stare Miasto z licznymi obiektami zabytkowymi, sąsiedztwo Zalewu Wiślanego i Morza Bałtyckiego to główne atuty Elbląga jako miasta rozwijającego się turystycznie.

Realizacja polityki społecznej, wspieranie, rozwiązywanie problemów ludzkich uwarunkowane jest zawsze poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy-miasta.

W dobrze rozwiniętych ośrodkach miejskich społeczeństwo jest bogatsze, mniej liczne są grupy ludzi w trudnych sytuacjach materialnych, wymagające wsparcia ze strony państwa; instytucji odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej.

Dla potrzeb budowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Elblągu w 2009-2020” scharakteryzowano bardziej szczegółowo te dziedziny społeczno-gospodarczego rozwoju miasta, które uznano za istotne dla tej problematyki, jak:

- **warunki życia, gospodarstwa domowe – dochody, mieszkania,**
- **opieka zdrowotna,**
- **rynek pracy, bezrobocie.**

Spośród wyznaczników kształtujących bytowe aspekty warunków życia ludności najsilniejsze oddziaływanie należy przypisać dochodom, jakimi dysponują gospodarstwa domowe. Poziom dochodów kształtując możliwości konsumpcyjne wpływa na status materialny, poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa ekonomiczne ludności. Mierniki najczęściej wykorzystywane w badaniach poziomu zamożności to poziom wynagrodzeń z tytułu pracy, wysokość emerytur i rent, dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych, jak również wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego

użytkowania, czy przeciętne spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwach domowych.

II.2. Warunki życia, gospodarstwa domowe – dochody, mieszkania

Podstawowe informacje o gospodarstwach domowych, ich strukturze, a także źródłach utrzymania zawarte są w materiałach, opracowaniach analitycznych powstałych w wyniku Narodowego Spisu Powszechnego z 2002r.

Województwo warmińsko-mazurskie należy do najmniej zaludnionych w kraju. W miastach mieszka ponad 60 % ludności województwa, która skupiona jest głównie w trzech ośrodkach miejskich: Olsztynie, Elblągu i Ełku (łącznie około 41 % ludności).

Najważniejsze źródła dochodów ludności stanowią wynagrodzenia za pracę oraz transfery budżetowe w postaci emerytur i rent. W województwie warmińsko-mazurskim pracujący stanowili 28,5% ogółu ludności, emeryci i renciści 20,8%, a bezrobotni 8,9%. Przyjmując za dochody stałe: wynagrodzenia oraz emerytury i renty – odsetek osób zabezpieczonych stałymi dochodami wyniósł 49,3%, podczas gdy w kraju 57,8%.*

Sytuacja w poszczególnych miastach, powiatach i gminach województwa jest zróżnicowana. Ogólnie zdecydowanie lepsza w miastach; wyróżniają się miasta Olsztyn i Elbląg.

W Elblągu spis ludności zidentyfikował ogółem 49.788 gospodarstw domowych. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie wynosiła średnio 2,55 osób, w tym w wielorodzinnym 3,17 osób. W strukturze gospodarstw domowych, gospodarstwa wielorodzinne, tj. o liczbie osób 6-7 wynosiły 1.223 i stanowiły ponad 2 % gospodarstw ogółem.

Charakteryzując gospodarstwa domowe według głównego źródła utrzymania rysują się następujące uogólnienia:

- Głównym źródłem utrzymania gospodarstwa domowego jest praca zarobkowa (poza rolnictwem). Gospodarstwa te stanowią 48 % gospodarstw ogółem (liczba gospodarstw utrzymujących się z rolnictwa – 243 gospodarstwa domowe).
- Głównym źródłem dochodów w gospodarstwach domowych, utrzymujących się z pracy zarobkowej jest praca najemna (20.411 gospodarstw, tj. 41 %).
- Liczba gospodarstw domowych utrzymujących się z pracy na własny rachunek wynosi 3.509 gospodarstw i stanowi ponad 7 % gospodarstw ogółem.
- Gospodarstwa utrzymujące się z niezarobkowych źródeł, wynoszą 22.666, z czego utrzymujące się z rent i emerytur - 16.695, tj. 34 % gospodarstw ogółem.
- Liczne są grupy gospodarstw domowych utrzymujące się z tzw. pozostałych źródeł (niezarobkowych – 5.571) oraz będących na utrzymaniu – 2.651 gospodarstw.

Spis powszechny wykazał, że ponad 660 gospodarstw domowych utrzymuje się z nieustalonych źródeł materialnych.

Ciekawe informacje pogrupowane zostały również o rodzinach, z uwzględnieniem dzieci i faktów związanych z utrzymywaniem dzieci w wieku po 18 roku życia z dochodów pozyskiwanych w ramach gospodarstwa domowego. Rodziny, w których dzieci utrzymywane są w ramach gospodarstwa domowego do 24 roku życia stanowiły 43 %, przy przeciętnej liczbie dzieci w tych rodzinach wynoszącej 1,63.

* Warunki Życia Ludności w Województwie Warmińsko-Mazurskim 2006, Urząd Statystyczny w Olsztynie, Olsztyn 2007.

W konkretnych uwarunkowaniach należy to rozpatrywać w następującym kontekście:

- Dobrze rozwinięty, silny ośrodek gospodarczy daje szansę na trwałą, dobrze płatną pracę, która jest podstawą sytuacji materialnej indywidualnych osób oraz gospodarstw domowych,
- Najważniejsze źródła dochodów ludności stanowią wynagrodzenia za pracę oraz transfery budżetowe w postaci emerytur i rent.
- Gmina o wysokim poziomie rozwoju generująca stosunkowo wysokie dochody własne do budżetu lokalnego, ma możliwości na rozwój różnych form instytucjonalnych oraz materialnych wspierania w trudnych sytuacjach swoich obywateli.

Miasto Elbląg charakteryzuje się stosunkowo wysokimi dochodami budżetu, wyższymi od wielu miast uznanych za silne ekonomicznie, takich jak: Toruń, Bydgoszcz czy Szczecin.

Największe wpływy do budżetu miasta pochodzą od osób prawnych i fizycznych (PIT, CIT) – 36,9 % dochodów ogółem.

W ramach wydatków finansowych budżetu miasta, najwyższe pozycje stanowią: oświata - 42%, pomoc społeczna - 24%, administracja publiczna - 7%, gospodarka mieszkaniowa - 6%, publiczne usługi – transport i łączność - 6%, kultura - 4%, pozostałe wydatki - 11%.

Mieszkania

W strukturze zasobów mieszkaniowych wg form własności najwyższy udział zajmuje budownictwo spółdzielcze dysponujące 16.722 mieszkaniami, tj. 38,1 % ogółu mieszkań, na drugim miejscu znajdują się mieszkania własnościowe osób fizycznych w ilości 13.313, które stanowią 30,3 % ogółu, a następnie zasoby komunalne z 10.971 mieszkaniami z 25,0 % udziałem w strukturze. Pozostałe mieszkania (stanowiące 6,6% ogółu) to lokale: zakładów pracy, Elbląskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o., Skarbu Państwa i innych podmiotów.

Oceniając zmiany w tym zakresie w dłuższym horyzoncie czasu - porównanie stanów w latach 2001 oraz 2006r. i 2007r. widać stały wzrost, poprawę sytuacji mieszkaniowej, a także standardu mieszkań.

Podstawowe informacje charakteryzujące stopień zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych na tle średnich wskaźników dla miast oraz średnich krajowych przedstawia poniższa tabela.

Podstawowe wskaźniki sytuacji mieszkaniowej w 2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	Przeciętna powierzchnia mieszkania w m²	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 izby	Przeciętna liczba izb w mieszkaniu
Polska ogółem	337,5	69,5	18,8	3,69
Miasta	370,4	61,7	17,6	3,50
Elbląg	345,4	57,1	16,5	3,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Miasto wyróżnia natomiast to, że dysponuje dużym potencjałem lokali będących własnością komunalną lub też lokali, które przeznaczone są na zaspokajanie potrzeb ludzi

w gorszej sytuacji mieszkaniowej. Zasoby te sukcesywnie są modernizowane, z jednoczesną propozycją ich wykupu.

Miasto przyznaje je osobom spełniającym kryteria socjalno-bytowe zgodnie z Uchwałą Nr VIII/156/03 Rady Miejskiej w Elblągu w sprawie określenia „Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy miasta Elbląg”.

Znaczące nakłady finansowe kierowane są także corocznie na podnoszenie standardu istniejących zasobów mieszkaniowych. Dobrze rozwija się system budownictwa społecznego realizowany przez Elbląskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.

Ze środków będących w dyspozycji MOPS znaczne środki kierowane są na wsparcie rodzin będących w najtrudniejszej sytuacji mieszkaniowej. Są to dodatki mieszkaniowe. Ponadto w ramach programu pt. „Kompleksowy program pomocy rodzinom wielodzietnym, emerytom i rencistom” prowadzone są zamiany małych mieszkań rodzin wielodzietnych z seniorami dysponującymi zbyt dużymi mieszkaniami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej bierze również udział w typowaniu rodzin do przeprowadzenia remontów mieszkań komunalnych.

W ramach pracy socjalnej osobom i rodzinom pozostającym w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych proponuje ubieganie się o mieszkanie w ramach zasobów komunalnych.

II.3.Opieka zdrowotna

Elbląg posiada dobrą bazę materialno-lokalową dla prawidłowego kształtowania podstawowej opieki zdrowotnej oraz dobrze zorganizowaną sieć poradni specjalistycznych. Wykorzystywane są udostępniane na dogodnych warunkach dzierżawy oraz modernizowana baza lokalowa będąca własnością miasta.

W mieście funkcjonują cztery szpitale: Wojewódzki Szpital Zespolony, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital Miejski im. Jana Pawła II, 110 Szpital Wojskowy z Przychodnią Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Chorób Wewnętrznych „El-Vita” Sp. z o.o.

W ramach struktur organizacyjnych Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Szpital Miejski im. Jana Pawła II powołany został Zakład Opiekuńczo-Leczniczy. Miasto wygospodarowało odrębny obiekt mieszczący się w ramach struktur tego szpitala, który po przeprowadzeniu niezbędnych prac remontowo-adaptacyjnych zapewnia stosunkowo wysoki standard dla około 30 osób umożliwiając przebywanie po ciężkich chorobach.

ZOL to forma stacjonarnej opieki długoterminowej. ZOL udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych, obejmujących leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób nie wymagających już hospitalizacji, u których zakończono proces diagnozowania, leczenia, a które jednak ze względu na stan swojego zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru fachowego personelu. ZOL zapewnia także środki farmakologiczne, materiały medyczne, wyżywienie odpowiednie do stanu zdrowia, terapię zajęciową.

Postępowanie w sprawie umieszczenia w Zakładzie Opieki Zdrowotnej oparte jest na Rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 grudnia 1998r. Do ZOL kieruje Prezydent Miasta Elbląga na wniosek osoby zainteresowanej.

Odrębnego omówienia wymaga powołanie i rola Hospicjum św. Jerzego w Elblągu im. Aleksandry Gabrysiak. Hospicjum powstało w listopadzie 1992 roku. Hospicjum stacjonarne w Elblągu zostało otwarte jako pierwszy tego typu ośrodek stacjonarny w Polsce. Oddział stacjonarny, mieści się obecnie w dwóch budynkach przy ul. Chopina i ul.

Kopernika. Prowadzi ono opiekę dla pacjentów onkologicznych w terminalnym okresie choroby nowotworowej w zakresach: hospicjum stacjonarne, oddział dziennego pobytu, hospicjum domowe, poradnia medycyny paliatywnej, hospicjum domowe dla dzieci, zespół wsparcia osieroconych.

Dla elbląskiego hospicjum pracuje sztab ludzi: pracownicy i wolontariusze: 6 lekarzy, 24 pielęgniarki, rehabilitant, psycholog, kapelan, pracownik socjalny, pracownicy administracji, pracownicy obsługi gospodarczej i technicznej.

Ponadto w mieście w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej usługi świadczy 20 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, posiadających zawarte na dzień dzisiejszy kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia. W ramach ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych usług udziela łącznie 44 świadczeniodawców. W zakresie leczenia stomatologicznego liczba podmiotów udzielających porady wynosi 26, opieki długoterminowej - 5, zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny – 11, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień – 9, rehabilitacji leczniczej – 6.

Podstawowe informacje charakteryzujące stan bazy oraz usługi świadczone przez placówki służby zdrowia w 2006 r.; porównanie z Olsztynem przedstawia poniższa tabela.

	Olsztyn	Elbląg
Ambulatoryjna opieka zdrowotna:		
Zakłady opieki zdrowotnej	79	64
w tym służby medycyny pracy	6	3
Praktyki lekarskie	70	28
Porady udzielone w tys.	1549,1	1126,7
Lekarskie	1315,2	971,7
Stomatologiczne	233,9	155,1
Apteki	65	35

Źródło: Olsztyn i Elbląg w liczbach 2007, Urząd Statystyczny w Olsztynie, Olsztyn 2007

W przypadku osób innych niż ubezpieczone, istnieje możliwość indywidualnego rozpatrzenia sprawy dotyczącej ustalenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Postępowanie w tej sprawie prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu, natomiast prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej potwierdza Prezydent Miasta Elbląg. Powyższe reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

II.4. Bezrobocie

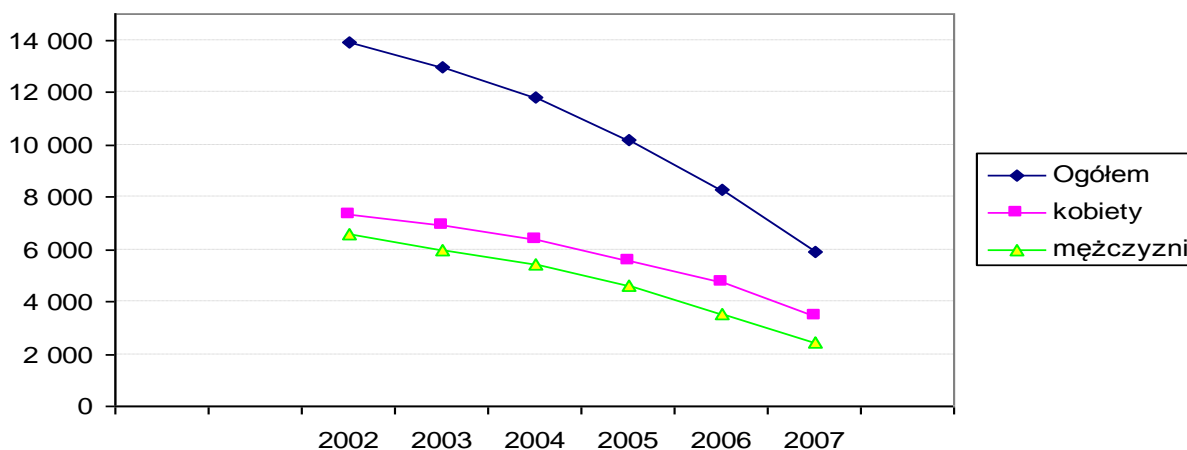
Liczba osób bezrobotnych z terenu miasta Elbląga zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Elblągu wynosiła na dzień 31.12.2007 r. **5.891 osób**. W porównaniu do 2006 r. liczba bezrobotnych z terenu miasta Elbląga spadła o 2407 osób, tj. o 29,0 %. Systematyczny spadek poziomu bezrobocia na terenie miasta Elbląga obserwowany jest od 2002 r. Na przestrzeni lat 2002 – 2007, liczba bezrobotnych spadła o 8041 osób – co stanowi 57,7%.

Utrzymuje się natomiast tzw. statystyczne długotrwałe bezrobocie, obejmujące 3.421 osób, które bez pracy pozostają łącznie przez ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat. Osoby te mają najczęściej niskie kwalifikacje zawodowe, kierowane są głównie do prac sezonowych, okresowych.

Podobne zjawiska występują zarówno w skali poszczególnych województw, jak też całej gospodarki narodowej. Z tych powodów na lata 2007-2013 w ramach programów

finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego przewiduje się szereg instrumentów skierowanych do tej kategorii bezrobotnych. Obejmują one zarówno działania na podnoszenie kwalifikacji jak też pobudzenie aktywności, tzw. aktywnych postaw.

Bezrobotni z terenu miasta Elbląga zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2002-2007

Źródło: Opracowanie PUP w Elblągu

Stopa bezrobocia

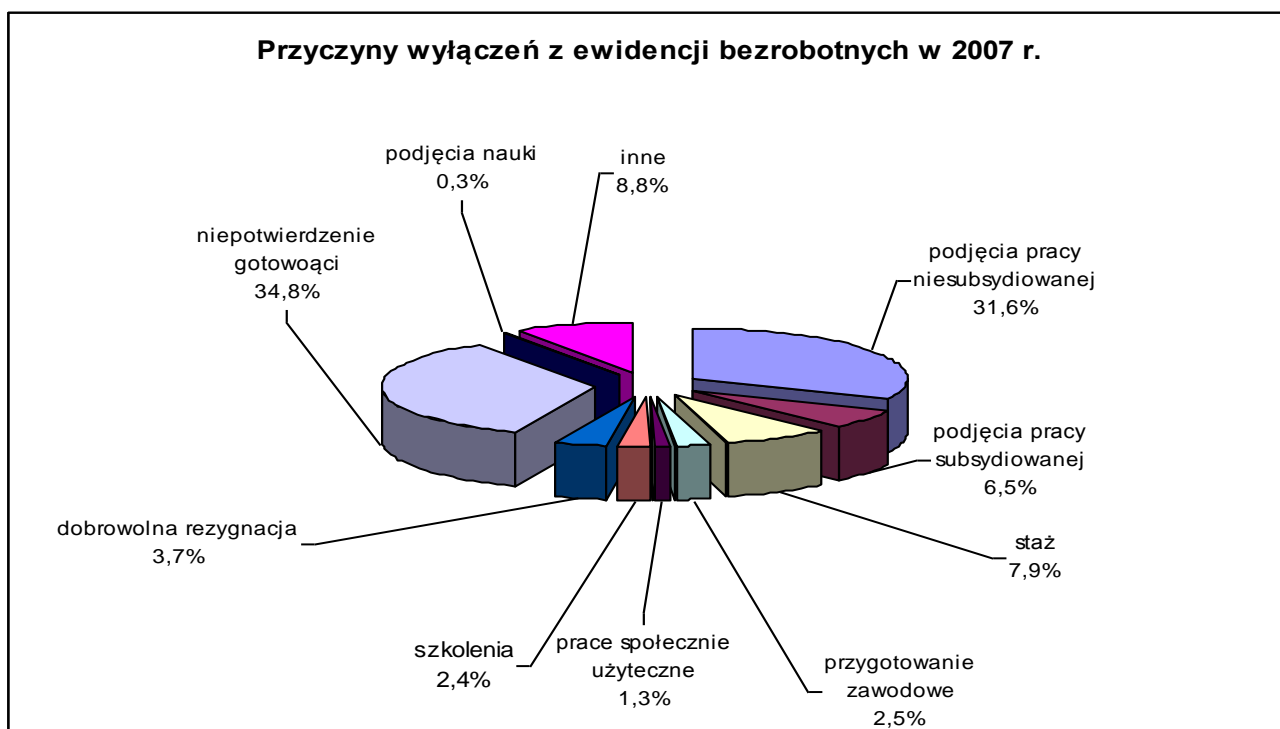
Wskaźnik stopy bezrobocia mierzony stosunkiem bezrobotnych do czynnych zawodowo mieszkańców, na koniec grudnia 2007 roku **wyniósł dla miasta Elbląga 13,1%**. W porównaniu do 2006r., wysokość tego wskaźnika zmniejszyła się o 4,6 pkt proc. Natomiast na tle kraju i województwa przedstawia się następująco:

- w stosunku do średniej krajowej stopa bezrobocia w Elblągu jest wyższa o 1,7 pkt (**kraj 11,4%**),
- w stosunku do województwa warmińsko-mazurskiego stopa bezrobocia w Elblągu o 5,9 pkt niższa (**województwo 19,0%**).

Zmiany w obszarze bezrobocia wynikały z różnych powodów:

- rozwoju gospodarczego,
- podejmowania działalności na własny rachunek,
- uruchamiania tzw. subsydiowanych miejsc pracy przez Powiatowy Urząd Pracy, Centrum Pracy i Pomocy, a także przedsiębiorstwa,
- także migracji zarobkowej do krajów Unii Europejskiej.

Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2007 r.

Źródło: Opracowanie PUP w Elblągu

Elbląg przez wiele lat zaliczany był do grupy miast dotkniętych bezrobociem strukturalnym. Wymusiło ono podjęcie przez władze miasta działań zmierzających do łagodzenia jego skutków.

W ramach rozwiązań instytucjonalnych powołano jednostkę finansowaną z budżetu miejskiego – **Centrum Pracy i Pomocy**. Główne zadania tej jednostki to integrowanie działań podejmowanych przez samorząd i inne podmioty działające w sferze łagodzenia skutków pozostawania bez pracy w rodzinach najuboższych (MOPS, PUP i inne). Zajmuje się także aktywizacją osób długotrwale bezrobotnych, w tym i osób niepełnosprawnych, korzystających z pomocy społecznej, tworzy miejsca pracy poprzez roboty publiczne, prace interwencyjne i prace społecznie użyteczne.

Wokół tej jednostki utworzono podmioty wspomagające i uzupełniające jej działanie, jak:

- **Gminne Centrum Informacji** – funkcjonuje od 1 grudnia 2003 r.; działa w nim Kiosk Pracy, Kawiarenka internetowa, Biblioteka multimedialna i stanowisko telepracy. Jego usługi skierowane są do osób bezrobotnych i młodzieży, absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, w tym osób niepełnosprawnych, którzy poszukują pracy oraz różnych form kształcenia zawodowego i ogólnego.
- **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny** dla osób bezrobotnych powstał w oparciu o porozumienie zawarte pomiędzy Prezydentem Elbląga a Naczelnikiem Urzędu Skarbowego, Dyrektorem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Okręgowym Inspektorem Pracy Państwowej Inspekcji Pracy w Olsztynie oraz Dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy. Działa od kwietnia 2003r. Osoby zainteresowane rozpoczęciem działalności gospodarczej mogą zgłaszać się po bezpłatne i fachowe porady dotyczące prowadzenia własnej firmy.
- **Klub Integracji Społecznej** działający od lipca 2006r. Zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym i ideą projektu w KIS-ie odbywają się zajęcia terapeutyczne z psychologiem, cykl zajęć o charakterze samopomocowym i prozatrudnieniowym.

Jednym z najistotniejszych działań Centrum Pracy i Pomocy w sferze społecznej jest realizacja programu „**Pomoc rodzinom bezrobotnym w najtrudniejszej sytuacji materialnej**”. Realizowany jest od 2003 r. Beneficjentami programu są rodziny bezrobotne, w których oboje dorosłych posiada status osoby bezrobotnej bez prawa pobierania zasiłku. Rodziny, które jednocześnie mają dzieci w wieku od przedszkolnego do ponadgimnazjalnego są objęte szczególną opieką, skierowaną do dzieci. Poprzez udział w projekcie osoby te uzyskują zatrudnienie w ramach robót publicznych w elbląskich spółkach komunalnych.

Od 2006 roku realizowano ustawowo wprowadzony „**Program prac społecznie użytecznych**”. CPIP wspólnie z MOPS i PUP włączyło w jego realizację 25 podmiotów (instytucje publiczne, przedsiębiorstwa komunalne) dając szansę na podjęcie pracy w wymiarze 10 godzin tygodniowo dla osób bezrobotnych.

Programy współfinansowane są ze środków budżetu miasta, Powiatowego Urzędu Pracy i przedsiębiorstw zatrudniających bezrobotnych.

Centrum Pracy i Pomocy posiada certyfikaty na prowadzenie agencji: pracy tymczasowej, pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego i poradnictwa zawodowego. Dysponuje kompleksową informacją dla pracodawców o osobach bezrobotnych i poszukujących pracy o ściśle określonych predyspozycjach i kwalifikacjach zawodowych. Ponadto CPIP, we współpracy z innymi podmiotami, realizuje programy szkoleniowe, seminaria i kursy.

III. ZJAWISKA DEMOGRAFICZNE, WNIOSKI Z PROGNOZY DEMOGRAFICZNEJ DO 2020r.

III.1.Ludność

Na koniec 2007 roku Elbląg zamieszkiwało 126 710 osób, co stanowiło 8,88% ogólnej liczby mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. Dla potrzeb „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Elbląga w latach 2009-2020”, dokonano oceny zmian na przestrzeni całego okresu (od uchwalenia kierunków pomocy społecznej), tj. w latach 2001-2007. Liczba mieszkańców Elbląga w tym okresie zmalała o 3.371 osób, tj. o 1 %.

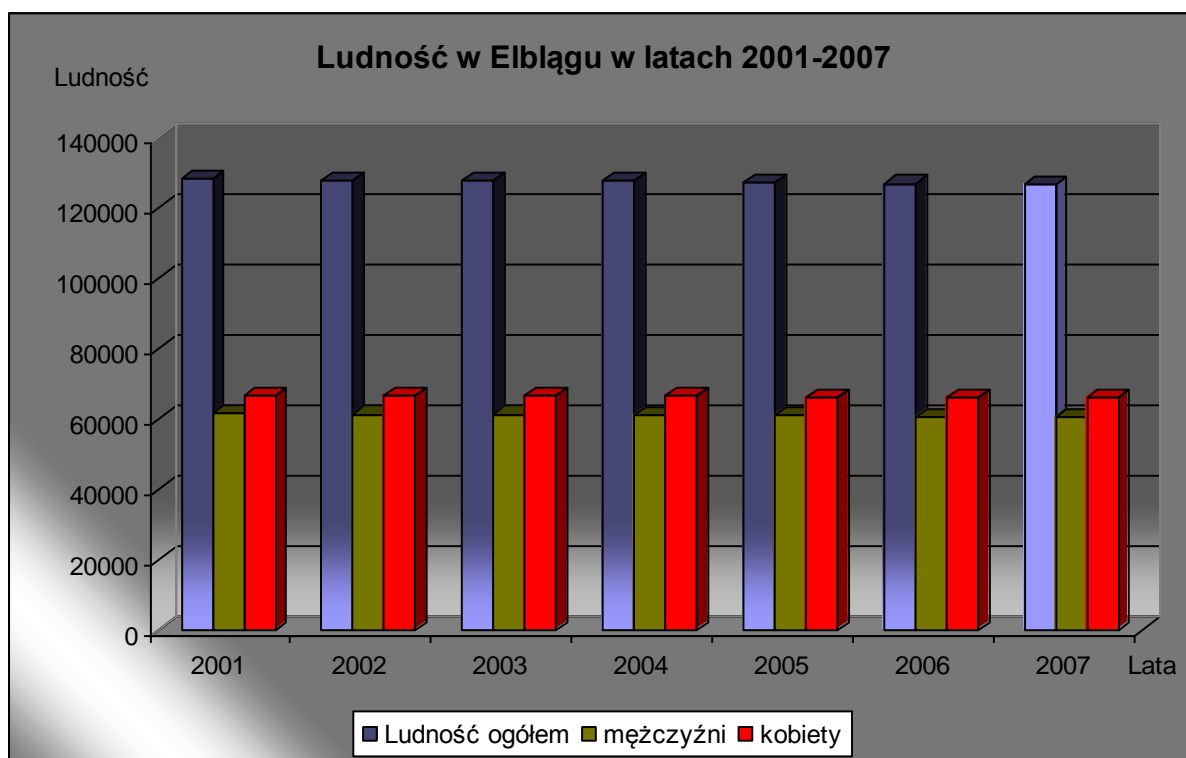
Dotyczy to zarówno mężczyzn jak i kobiet. W strukturze utrzymuje się wyższy udział kobiet – 52,2 %, podczas gdy udział mężczyzn wynosi 47,8 %.

Stan ludności w latach 2001-2007 z uwzględnieniem płci przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	%
Ludność ogółem (osoby)	128226	128016	127941	127655	127275	126985	126710	100
Mężczyźni (osoby)	61558	61410	61382	61124	60934	60752	60599	47,8
Kobiety (osoby)	66668	66606	66559	66531	66341	66233	66111	52,2

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Ludność w Elblągu w liczbach

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Dla potrzeb budowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Elbląga w latach 2009 - 2020” ważne znaczenie mają zmiany nie tylko w poziomie i tempie

zmian ludności, ale przede wszystkim w przesunięciach liczby ludności w grupach wiekowych, tj. w strukturze ludności wg wieku.

Stan ludności wg ekonomicznych grup wieku w latach 2001-2007 (w liczbach bezwzględnych).

Ludność w wieku	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
▪ przedprodukcyjnym (do 17 lat) - osoby	28984	27776	26640	25689	24884	24227	23574
▪ produkcyjnym (od 18 do 59/64 lat) - osoby	83701	82517	83451	84103	84458	84584	84500
% ludności w wieku produkcyjnym do ludności ogółem	65,3%	64,5%	65,2%	65,9%	66,36%	66,6%	66,7%
▪ poprodukcyjnym (powyżej 60/65 lat) - osoby	17396	17723	17850	17863	17933	18174	18636
	14,0 %	14,0 %	14,0 %	14,0 %	14,0 %	14,3 %	14,7 %
Ogółem	128226 100 %	128016 100 %	127941 100 %	127655 100 %	127275 100 %	126985 100 %	126710 100 %

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując wskaźniki w tym zakresie w okresie dłuższym, tj. w latach 2001-2007 zmniejszyła się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i jednocześnie nastąpił przyrost w wieku produkcyjnym oraz niewielki wzrost w wieku poprodukcyjnym.

Duża część społeczności miasta to osoby w wieku pełnej aktywności zawodowej (wiek mobilny 18-44 lata dla kobiet i mężczyzn). Udział tej grupy w latach 2001-2007 utrzymuje się na poziomie ponad 40% (odpowiednio 40,5% i 40,1%).

Ludność w wieku produkcyjnym w mieście, tj. w przedziale od 18 do 59/64 lat, na tle innych porównywalnych miast, a także w odniesieniu do wskaźników województwa, stanowi stosunkowo wysoki udział: od 65,3 % w 2001 r. do 66,7% w 2007 r.

Oceniając to zjawisko w aspekcie pomocy społecznej – jest ono ogólnie bardzo korzystne. Ta część ludności, w konkretnych warunkach pracuje tworząc dochód narodowy, a w skali miasta wpłacane są podatki do budżetu miasta.

Zagrożeniem są zjawiska bezrobocia oraz patologie społeczne.

Miasto charakteryzuje się jednocześnie, na tle innych ośrodków miejskich oraz całego województwa, niższym wskaźnikiem udziału osób starszych w strukturze wieku. Wskaźnik ten ulegał w tym okresie powolnym zmianom; oscylował w granicach 14 %. W 2006 r. przekroczył ten poziom i wykazuje nadal powolny wzrost. W okresie prognozowanym ta grupa wiekowa będzie wykazywała dalszą tendencję wzrostu.

III.2. Prognoza demograficzna na lata 2003-2020

Prognoza demograficzna Głównego Urzędu Statystycznego zbudowana jest w oparciu o Narodowy Spis Powszechny z 2002r. oraz tendencje odnotowane w tym okresie. Zgodnie z tym dokumentem stan ludności będzie ulegał systematycznemu zmniejszaniu. Zjawisko to związane jest również z migracją, w tym migracją zarobkową.

Ludność dla miasta Elbląga ogółem w tys. osób, w tym	2004	2007	2010	2015	2020
	127,8	126,7	125,4	122,9	118,6
Mężczyźni	61,3	60,7	60,2	59,2	57,2
Kobiety	66,5	66,0	65,3	63,7	61,4

Źródło: Prognozy demograficzne GUS, Warszawa 2004

Województwo warmińsko-mazurskie należy do najmniej zaludnionych w skali kraju. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 59 osób/km² i jest najniższy w kraju. W miastach mieszka 60% ludności województwa, która głównie skupiona jest w trzech ośrodkach miejskich: Olsztynie, Elblągu i Ełku (łącznie około 41% ludności).

Zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r. województwo charakteryzują:

- Wysoki wskaźnik przyrostu naturalnego: 1,9 na 1000 osób, kraj – 0,1

Region jest jednocześnie obszarem stałego, wysokiego odpływu ludności (2001r. – 1,9 tys. osób; 2002r. – 2,1 tys. osób). Podstawowe wskaźniki charakteryzujące zjawiska demograficzne miasta Elbląga są na tym tle korzystniejsze.

W oparciu o wyniki Spisu Powszechnego wynikające stąd wskaźniki dla budowania prognoz demograficznych opracowane zostały przez Główny Urząd Statystyczny:

1. Prognozy demograficzne na najbliższe 30 lat w przekrojach województw oraz powiatów.
2. Prognozy demograficzne z uwzględnieniem ruchów pomigracyjnych zapowiadają wyraźne zmiany w strukturze wieku:
 - spadać będzie liczba dzieci i młodzieży (grupa wieku 0 ÷ 17 lat), proces zaczął się już od 2000 roku,
 - utrzymywać się będzie wysoka liczba ludności w wieku produkcyjnym,
 - wzrastać będzie liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej).

Sytuacja demograficzna Elbląga jest podobna do sytuacji innych tego typu miast w kraju. Rzeczywiste zaludnienie Elbląga w perspektywie najbliższych lat jest zależne od przyrostu naturalnego i ruchów migracyjnych, w tym od napływu ludności wiejskiej. Poziom migracji zależy z kolei od sytuacji na miejskim rynku pracy i dostępności mieszkań. Wykazano, że istnieje silna zależność między rozwojem demograficznym miasta, a dostępnością mieszkań – im jest ona większa tym silniejszy rozwój miasta, oparty na napływie ludności z zewnątrz, gotowej osiedlić się w mieście i podjąć w nim pracę.

Prognoza demograficzna przewiduje ogólne tendencje oraz zmiany w liczbie gospodarstw domowych. Z prognoz wynika stały wzrost liczby gospodarstw domowych w okresie projekcji przedsięwzięcia. Według opracowanych prognoz w 2020 roku w Elblągu będzie 50,8 tysięcy gospodarstw domowych, czyli o około 18% więcej niż obecnie.

Założone prognozy liczby gospodarstw domowych dla miasta Elbląga

Wyszczególnienie	2003	2007	2010	2015	2020	2022
Liczba gospodarstw domowych w tys.	43,3	44,4	46,5	48,7	50,8	51,3
Przeciętna liczba osób w gosp. domowym	3,0	2,96	2,88	2,80	2,71	2,69

Źródło: *Biuletyn statystyczny GUS, Warszawa 2004*

Liczba gospodarstw domowych w prognozowanym okresie wykazuje stały wzrost, przy zmianie w strukturze tych gospodarstw oraz zmniejszającej się przeciętnej liczbie osób na 1 gospodarstwo.

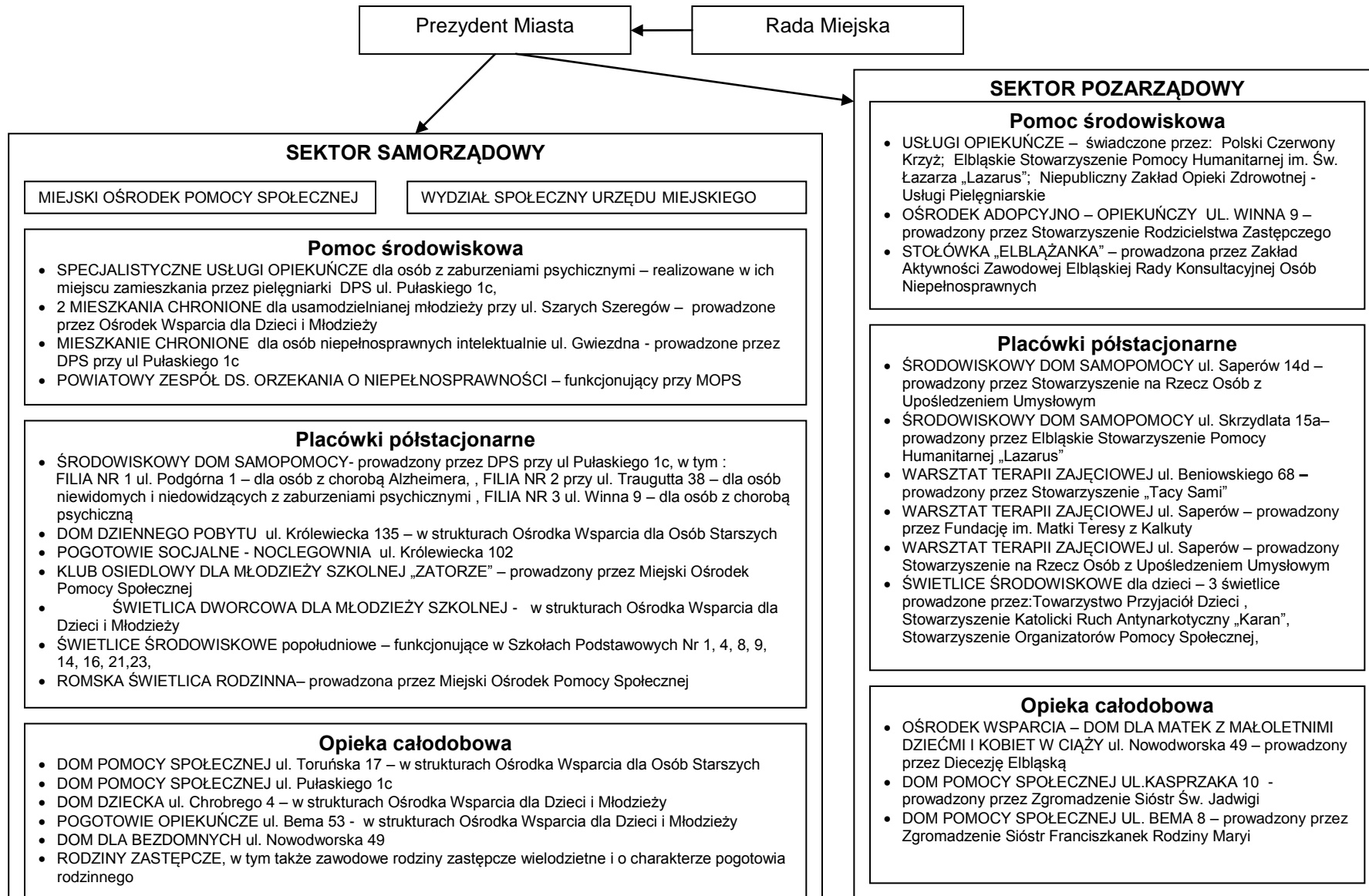
IV. POMOC SPOŁECZNA W LICZBACH I OPISIE

Pomoc społeczna jest instrumentem poprzez, który realizowana jest polityka społeczna państwa. Ma na celu rozwiązywanie problemów społecznych przez:

- diagnozowanie i minimalizowanie obszarów dysfunkcji społecznych i ubóstwa,
- zapobieganie powstawaniu tych zjawisk,
- umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości.

Działania służb społecznych skierowane są do osób i rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie poradzić sobie we własnym zakresie z trudnościami jakie napotykały w życiu codziennym. Przyczyny tych trudności mogą być bardzo różne od ubóstwa spowodowanego nagłą utratą pracy poprzez uzależnienia, konflikty, długotrwałe sytuacje kryzysowe, nagłe pogorszenie stanu zdrowia, niepełnosprawność. Dlatego podstawowym zadaniem służb społecznych jest tworzenie warunków, dzięki którym osoby potrzebujące pomocy przy wsparciu lub samodzielnie rozwiążą swoje problemy. Zadanie to jest realizowane poprzez wiele instrumentów wspierania osób i rodzin, takich jak świadczenia finansowe i pomoc niepieniężna.

Wszelka pomoc jaka jest proponowana przez pracowników pomocy społecznej poprzedzona jest rzetelnym rozeznaniem środowiska, diagnozą problemów, oceną zasobów, możliwości i ograniczeń dokonywaną w bezpośrednim kontakcie z rodziną. Na podstawie tak przeprowadzonej analizy pomoc ta jest planowana wspólnie z rodziną z wykorzystaniem poniższego katalogu świadczeń: przyznawanie i wypłacanie zasiłków pieniężnych, udzielanie pomocy rzeczowej, schronienia, posiłku, ubrania – osobom tego pozbawionym, świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, sprawienie pogrzebu, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, pomoc mającą na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze w tym pomocy finansowej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki. Istotnym instrumentem wykorzystywanym do udzielania pomocy jest szeroki wachlarz form pomocy pozamaterialnej w postaci poradnictwa specjalistycznego – prawnika, psychologa, mediatora oraz w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej tj. praca z osobą, rodziną, grupą społeczną, ale też integracja środowiska lokalnego, wzmacnianie i inicjowanie więzi społecznych, budzenie inicjatyw lokalnych.

Na przedstawionym powyżej schemacie widać, iż realizacją zadań polityki społecznej w mieście Elblągu zajmują się jednostki sektora samorządowego i sektor pozarządowy. Działania te wykonywane są poprzez świadczenie pomocy środowiskowej, półstacjonarnej i opieki całodobowej

IV.2. Pomoc środowiskowa

Pomoc środowiskowa to wszystkie działania, które mają na celu utrzymanie klienta w jego środowisku, wsparcie w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, aktywizację i integrację. W ramach pomocy środowiskowej świadczone są:

- pomoc finansowa i rzeczowa, m.in. przyznawanie i wypłacanie zasiłków pieniężnych, dożywianie dzieci i młodzieży oraz innych osób, które nie są w stanie samodzielnie zapewnić sobie gorącego posiłku, pomoc w ramach Banku Żywności,
- usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania,
- przewozy osób niepełnosprawnych,
- aktywne pozyskiwanie środków finansowych na realizację programów profilaktycznych i na rzecz osób niepełnosprawnych w tym likwidowanie barier architektonicznych, przybliżanie osób niepełnosprawnych do rynku pracy, integracja społeczna,
- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- mieszkania chronione dla osób zaburzonych psychicznie i usamodzielnianych wychowanków – przygotowanie do samodzielnego życia i pełnej integracji ze środowiskiem,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,
- pomoc osobom bezrobotnym – szkolenia, kursy zawodowe, Klub Integracji Społecznej,
- przedsięwzięcia o charakterze integracyjnym i uaktywniającym środowisko lokalne,
- pomoc osobom uzależnionym od środków odurzających i alkoholu,
- prowadzenie stołówki „Elblążanka”,
- orzekanie o niepełnosprawności.

IV.3. Pomoc półstacjonarna

Pomoc półstacjonarną na terenie Miasta Elbląga realizują m. in. niektóre ośrodki wsparcia oraz warsztaty terapii zajęciowej.

Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej dziennego pobytu, w których mogą być prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu.

Ośrodkami wsparcia są środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy oraz kluby samopomocy. Do ośrodków wsparcia mogą być kierowane osoby, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Ośrodki wsparcia pełnią rolę opiekuńczą i wspomagającą na odpowiednim poziomie, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających. Ich zadaniem jest zapewnienie oparcia i integracji społecznej.

Na terenie Miasta Elbląga funkcjonują następujące ośrodki wsparcia:

- Dom Dziennego Pobytu przy ul. Królewieckiej 135, funkcjonujący w strukturach Ośrodka Wsparcia dla Osób Starszych przy ul. Toruńskiej 17, dysponujący 60 miejscami dla osób starszych,
- Środowiskowy Dom Samopomocy Filia Nr 1 przy ul. Podgórznej 1, prowadzony przez Dom Pomocy Społecznej przy ul. Pułaskiego 1 c, dysponujący 36 miejscami pobytu dla osób z chorobą Alzheimera, w tym 5 miejscami hostelowymi,
- Środowiskowy Dom Samopomocy Filia Nr 2 przy ul. Traugutta 38, prowadzony przez Dom Pomocy Społecznej przy ul. Pułaskiego 1 c, dysponujący 30 miejscami pobytu dla osób niedowidzących i niewidomych z zaburzeniami psychicznymi,
- Środowiskowy Dom Samopomocy Filia Nr 3 przy ul. Winnej 9, prowadzony przez Dom Pomocy Społecznej przy ul. Pułaskiego 1 c, dysponujący 45 miejscami pobytu dla osób z chorobą psychiczną,
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Saperów 14d, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Koło”, dysponujący 25 miejscami dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, jak również ze sprzężonymi kalectwami i chorobami, które ukończyły 16 rok życia,
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Skrzydlatej 15A, prowadzony przez Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza „Lazarus”, dysponujący 30 miejscami pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- Świetlica Dworcowa PKP, funkcjonująca w strukturach Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Chrobrego 4,
- Romska Świetlica Rodzinna przy ul. Królewieckiej 135,
- Klub Osiedlowy dla dzieci i młodzieży szkolnej „Zatorze”.
- Popołudniowe świetlice środowiskowe funkcjonujące w Szkołach Podstawowych Nr 1,4,8,9,14,16,21,23
- Warsztaty Terapii Zajęciowej Saperów 14f prowadzone przez Fundację im. Matki Teresy z Kalkuty
- Warsztaty Terapii Zajęciowej Beniowskiego 68 prowadzone przez Stowarzyszenie „Tacy Sami”
- Warsztaty Terapii Zajęciowej Saperów 14d, prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
- Pogotowie Socjalne – Noclegownia przy ul. Królewieckiej 102.

IV.4. Opieka całodobowa

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę, wymaga wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu lub osobie wymagającej całodobowej opieki, której nie można zapewnić w wymaganym zakresie w środowisku, przysługuje prawo do skorzystania z pomocy w formie umieszczenia w placówce opieki całodobowej. Zadaniem placówek pobytu całodobowego jest zabezpieczenie wszystkich potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających i edukacyjnych przebywających w nich osób. Na terenie Elbląga funkcjonują następujące placówki całodobowej pomocy instytucjonalnej:

- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Toruńskiej 17, funkcjonujący w strukturach Ośrodka Wsparcia dla Osób Starszych przy ul. Toruńskiej 17, dysponujący 106 miejscami dla osób starszych, somatycznie chorych (w najbliższym czasie dokonane zostanie zwiększenie statutowej liczby miejsc w placówce do 135),
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Pułaskiego 1 c, dysponujący 20 miejscami dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,

- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Bema 8, dysponujący 50 miejscami dla dziewcząt niepełnosprawnych intelektualnie,
- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Kasprzaka 10, dysponujący 45 miejscami dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie,
- Dom Dziecka przy ul. Chrobrego 4, funkcjonujący w strukturach Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Chrobrego 4, dysponujący 108 miejscami,
- Pogotowie Opiekuńcze przy ul. Bema 53, funkcjonujące w strukturach Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Chrobrego 4, dysponujące 30 miejscami,
- Rodziny zastępcze, w tym także zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne i o charakterze pogotowia rodzinnego,
- Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej – Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży przy ul. Nowodworskiej 49, dysponujący 20 miejscami,
- Dom dla Bezdomnych przy ul. Nowodworskiej 49, przeznaczony dla 72 bezdomnych mężczyzn.

IV.5. Proces zmian w pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco monitoruje, gromadzi i analizuje dane statystyczne, bada kierunki zmian i dostosowuje ofertę usług do aktualnych potrzeb oraz dominujących grup odbiorców. Jednocześnie dba o podnoszenie kwalifikacji i rozwój zawodowy pracowników Ośrodka.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej na dzień 31.12.2008 roku zatrudnionych było 131 pracowników, w tym pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej, psychologowie, pedagodzy, prawnicy, psychiatra i pracownicy obsługi administracyjnej oraz kadry kierowniczej. Około 48% pracowników nie przekroczyło 40 roku życia. Zatrudnieni w Ośrodku pracownicy posiadają wysokie kwalifikacje zawodowe. Wszyscy pracownicy socjalni oraz specjaliści pracy socjalnej posiadają odpowiednie przygotowanie wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej, tj. wykształcenie wyższe lub pomaturalne w zawodzie pracownika socjalnego.

Prawie 67 % załogi stanowią pracownicy z wykształceniem wyższym, a 20 % z wykształceniem podyplomowym.

Pracownicy Ośrodka świadczą na rzecz osób potrzebujących pomocy wysokiej jakości usługi w tym szeroko rozumianą pracę socjalną.

Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2002 – 2008

	Lata	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1	Liczba mieszkańców	128.941	127.941	127.655	127.275	126.985	126.710	124.451
2	Liczba osób w rodzinach objętych świadczeniami pomocy społecznej	16.010	16.219	13.104	12.489	12.408	11.280	10.511
3	Wartość procentowa klientów pomocy społ. W odniesieniu do liczby wszystkich mieszkańców Elbląga	12,42 %	12,68 %	10,27 %	9,81 %	9,78 %	8,91 %	8,45%

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu

Tabela obrazuje, iż zmniejsza się ilość osób korzystających z pomocy Ośrodka.

Kierunek zmian o charakterze jakościowym

Lata	Liczba rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej	Wyłącznie praca socjalna, liczba rodzin	Razem liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej
2002	6.167	627	6.794
2003	6.159	909	7.068
2004	5.123	830	5.953
2005	5.207	961	6.168
2006	5.264	1.521	6.785
2007	4.971	1.108	6.079
2008	4.794	3.394	8.188

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu

Przyjęty kilka lat temu przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu kierunek zmierzający do sukcesywnego zmniejszania przyznawania przede wszystkim świadczeń finansowych na rzecz innych rozwiązań wspierających rodzinę w pokonywaniu trudności życiowych okazał się skuteczny. Z analizy danych własnych wynika, że zmniejsza się ilość osób korzystających z pomocy finansowej a wzrasta ilość osób, którym udzielane jest wsparcie w formie pracy socjalnej przy jednoczesnym spadku ilości osób korzystających z pomocy Ośrodka.

Rodziny objęte świadczeniami pomocy społecznej

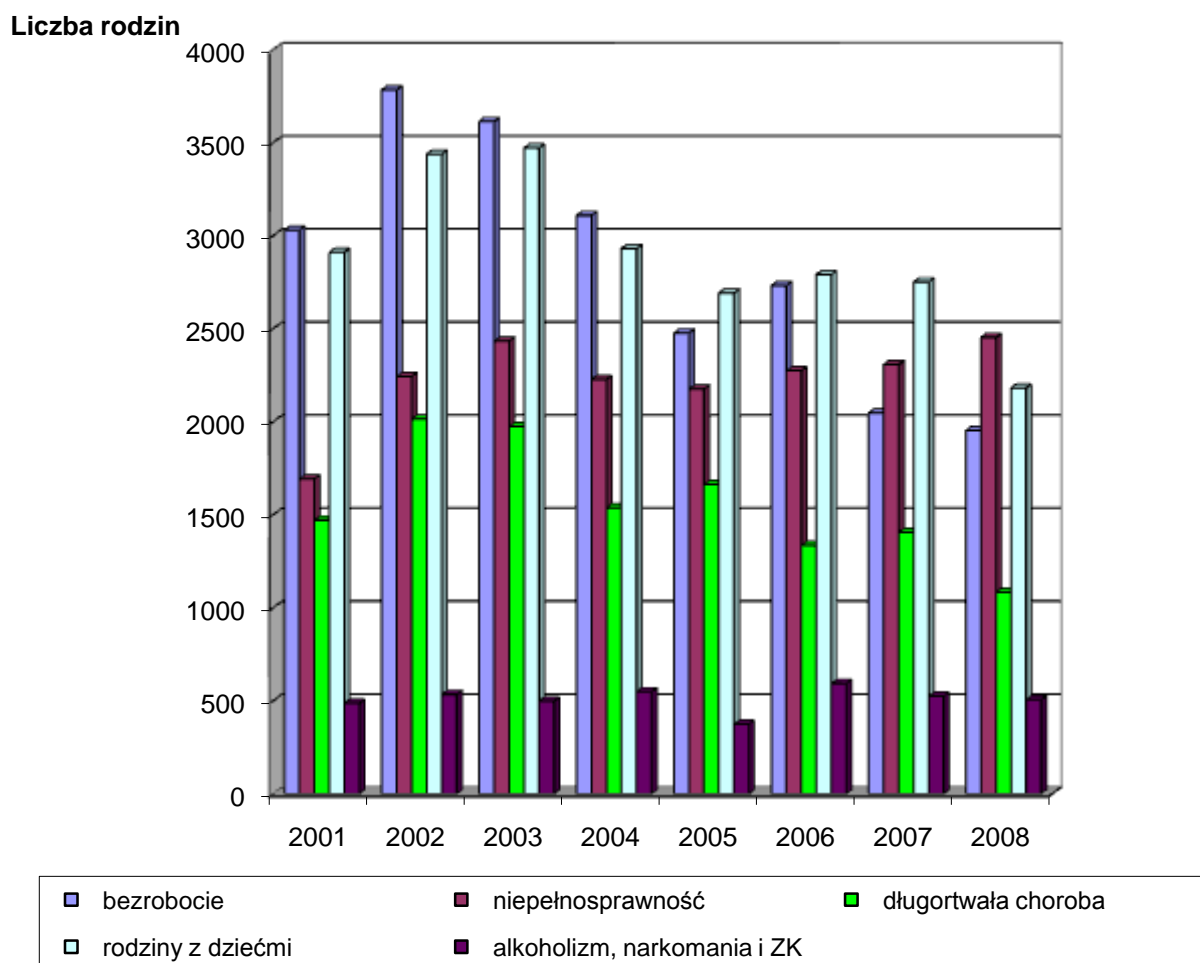
Rok	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Rodziny ogółem	5451		6 167		6 159		5 123		5 207		5 264		4 971		4 794	
w tym:																
bezrobocie	3029	56	3783	61	3613	61	3108	61	2477	48	2731	52	2047	41	1953	41
niepełnosprawność	1692	31	2242	36	2433	67	2227	43	2175	42	2274	43	2307	46	2453	51
długotrwala choroba	1471	27	2015	33	1974	32	1537	30	1662	32	1335	25	1406	28	1083	23
rodziny z dziećmi	2910	56	3437	56	3471	56	2930	57	2691	52	2790	53	2751	55	2180	45
alkoholizm, narkomania i ZK	487	9	534	9	498	8	548	11	374	7	593	11	524	11	505	11

Osoby w rodzinach objętych pomocą

Rok	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Osoby w rodzinach ogółem	14184		16010		16219		13104		12489		12408		11280		10511	
w tym:																
bezrobocie	8596	61	10705	67	9580	59	7786	59	7182	58	6248	50	5657	50	4909	47
niepełnosprawność	3409	24	4646	29	4811	30	4475	34	3835	31	4365	35	4000	35	4143	39
długotrwala choroba	4367	31	4779	30	4669	29	3378	26	3084	25	2861	23	2997	27	2949	28
rodziny z dziećmi	10730	76	12645	79	12685	78	10733	82	10383	83	10660	86	10243	91	7723	73
alkoholizm, narkomania i ZK	1030	7	1065	7	1062	7	1079	8	946	8	999	8	975	9	875	8

Źródło: opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu

Dominujące grupy korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2001 - 2008

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu

Dane zawarte w trzech wyżej przedstawionych zestawieniach obrazują, że spośród grup korzystających ze świadczeń pomocy społecznej dominującą grupę stanowią:

- Rodziny z dziećmi,
- Osoby niepełnosprawne,
- Osoby bezrobotne

Świadczy to o potrzebie szczególnego zwrócenia uwagi przy planowaniu działań w ramach pomocy społecznej, na te grupy odbiorców.

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na podstawie danych i analiz przedstawionych w poprzednich rozdziałach należy stwierdzić, że w Elblągu zarysowują się wyraźnie tendencje:

- Zmniejszenie ogólnej liczby ludności,
- Zwiększenie liczby osób starszych i niepełnosprawnych,
- Utrzymujący się wysoki poziom korzystania ze świadczeń pomocy społecznej przez rodziny z dzieckiem.

Zaobserwowane zjawiska wytyczają kierunki działań w ramach polityki społecznej miasta w odniesieniu do niżej wymienionych priorytetów, które stały się przesłanką do budowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Elblągu 2009-2020”, tj:

- Opieka nad rodziną i dzieckiem,
- Osoby starsze i niepełnosprawne,
- Osoby w wieku aktywności zawodowej - bezrobotne oraz pozostające bez zatrudnienia,
- Osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym(osoby bezdomne, uzależnione).

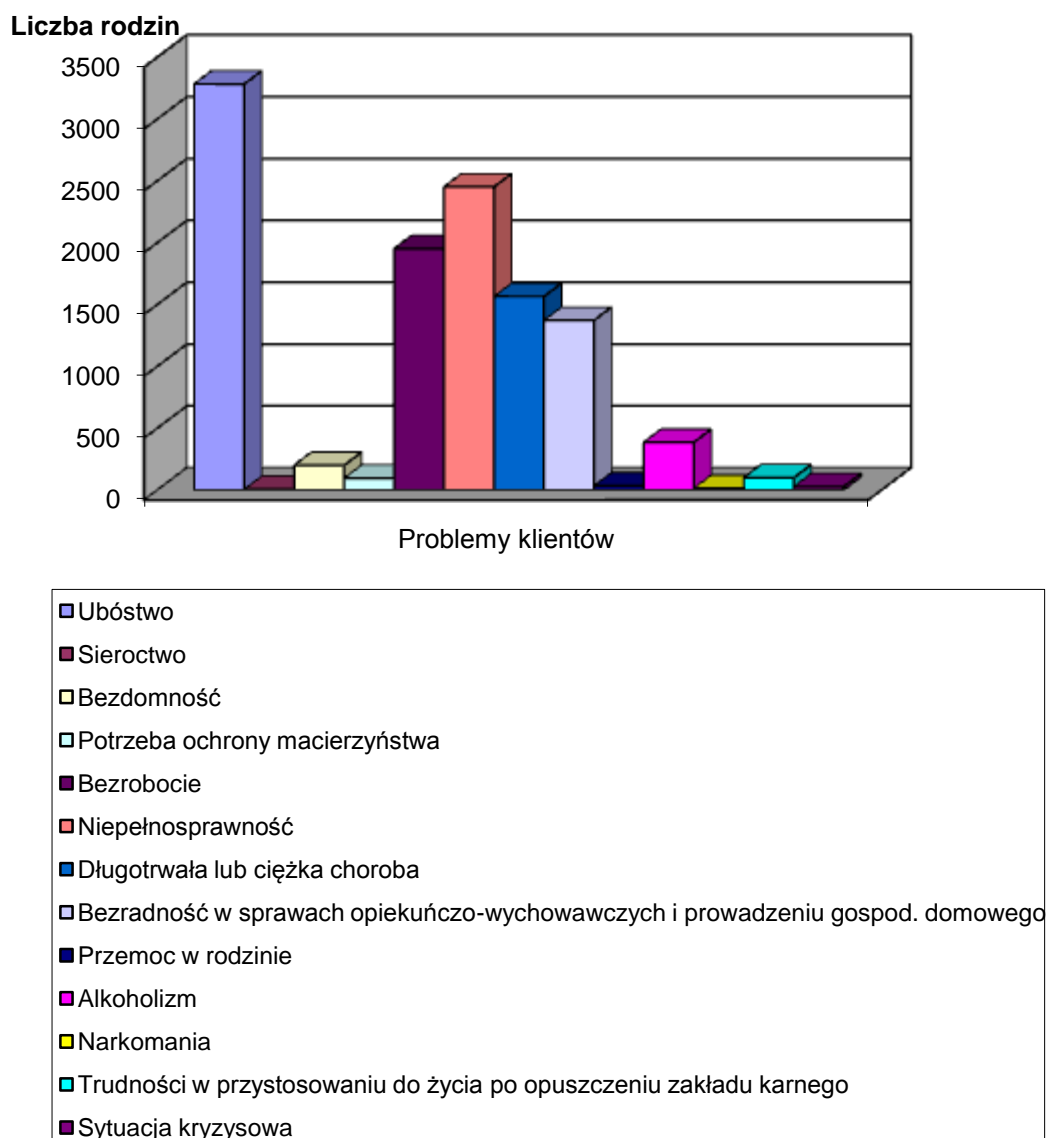
V.1. Opieka nad rodziną i dzieckiem

Działania służb społecznych kierowane są w dużym stopniu do rodzin, w których zaspokojenie podstawowych potrzeb w oparciu o własne możliwości lub innych instytucjach stało się z różnych przyczyn niemożliwe. Najczęściej pomocy w rozwiązywaniu problemów potrzebują rodziny, w których występuje: bezrobocie, którego skutkiem jest ubóstwo, konflikty wewnątrzrodzinne o różnym podłożu, uzależnienie od alkoholu lub narkotyków, zaburzenia psychiczne, trudności wychowawcze z dziećmi, bezradność lub niepodejmowanie działań wobec osób niepełnosprawnych i starszych, sieroctwo naturalne lub społeczne, przemoc fizyczna lub psychiczna. Szczególnego wsparcia wymagają grupy niesamodzielne – dzieci i młodzież pozbawione właściwej opieki rodzicielskiej. Rodziny podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oznaczają się często zaburzoną strukturą. Zaburzona struktura rodziny, będąca przecież pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka wpływa niekorzystnie na jego rozwój emocjonalno-społeczny.

W rodzinach o zaburzonej strukturze, często pojawiają się problemy opiekuńczo – wychowawcze, wynikające niejednokrotnie z braku umiejętności wychowawczych a czasami nawet z braku chęci rodzica do zaspokojenia potrzeb dziecka zarówno tych podstawowych jak i emocjonalnych. Podobne zjawiska występują także w rodzinach pełnych. Z obserwacji pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że brak poczucia bezpieczeństwa, właściwej komunikacji w rodzinie pozostają w ścisłym związku z nasilaniem się wśród dzieci i młodzieży zjawiska demoralizacji, narkomani i alkoholizmu.

Z analiz danych statystycznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu wynika, że w roku 2008r. 45% rodzin objętych pomocą Ośrodka stanowiły rodziny z dziećmi (2.180 rodzin), w których wychowywało się 4.474 dzieci. W tym 58 % rodzin korzystających z pomocy to rodziny niepełne (1.263 rodzin) posiadające na utrzymaniu ok. 2425 dzieci.

Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2008r.

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu

Zestawienie powyższe pokazuje, że dominującymi przyczynami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych oraz długotrwała choroba, których skutkiem jest ubóstwo.

Kategoria rodzin z których wywodzą się uczniowie szkół elbląskich, najczęściej korzystających z pomocy pedagoga - psychologa.

Lp.	Powody trudnej sytuacji	Szkoły podstawowe		Gimnazja	
		2006/07	2007/08	2006/07	2007/08
1	Niewydolność wychowawcza	421	405	404	296
2	Przemoc w rodzinie	56	65	26	23
3	Alkoholizm	157	168	78	49
4	Wielodzietność	233	298	44	38
5	Bezrobocie	521	549	112	133
6	Przestępczość	8	10	-	-
7	Inne	44	45	34	39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych informacji ze szkół elbląskich

Uczniowie wywodzący się z rodzin wielodzietnych, a także z rodzin, w których występują dysfunkcje typu: niewydolność wychowawcza, bezrobocie, przestępczość, przemoc w rodzinie, alkoholizm, bardzo często zgłaszają się po pomoc do psychologa lub pedagoga szkolnego. Zjawisko to potwierdza dotychczasowe spostrzeżenia zawarte w wielu opracowaniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu.

Z dokonanych analiz wynika również iż istotnym i nasilającym się problemem występującym w rodzinie jest przemoc. Informacje z Komendy Miejskiej Policji w Elblągu na temat przemocy w rodzinie potwierdzają, iż problem tego zjawiska w naszym mieście wciąż jest nasilony: wg danych w roku 2007 zarejestrowano - 140, a w roku 2008 - 113 Niebieskich Kart; liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w roku 2007 – 251, w roku 2008 – 230.

Nasilenie dysfunkcji w rodzinach skutkuje interwencją służb społecznych i sądu. Z informacji pozyskanej z Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nietletnich w Elblągu wynika, że poprzez nagromadzenie dysfunkcji w rodzinach w 2008r. prowadzono 221 spraw związanych z ograniczeniem władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi. Postępowania sądowe skutkowały ustaleniem kuratora, ograniczeniem praw rodzicielskich, umieszczeniem w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczący w wieczornych wyjazdach interwencyjnych w 2007 roku przeprowadzili łącznie 131 wizytacji a w 2008 roku 88, w rodzinach w których występują zaniedbania opiekuńczo – wychowawcze. Część z dokonanych wizytacji zakończyło się odebraniem dzieci i umieszczeniem w zastępczych formach opieki – co przedstawia poniższa tabela.

Interwencje w rodzinach z dziećmi korzystających z pomocy MOPS

	2007	2008
Interwencje w środowisku	131	88
Interwencje zakończone umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki	6	11

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu

Elbląg posiada zabezpieczenie instytucjonalne dla tych dzieci, które ze względu na niewydolność rodziców wymagają umieszczenia w formie opieki zastępczej. Tę funkcję pełni Dom Dziecka, który dysponuje 108 miejscami i obejmuje całodobową opieką dzieci w wieku od 0 do usamodzielnienia a także Pogotowie Opiekuńcze, które dysponuje 30

miejscami i jest placówką interwencyjną świadczącą opiekę całodobową dzieciom od lat 11 do 18.

Obie te placówki obecnie nie spełniają standardów. W roku 2007 został opracowany program naprawczy i Gmina Miasto Elbląg otrzymała zezwolenie na warunkowe prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych. Program naprawczy przewiduje utworzenie mniejszych, wyspecjalizowanych placówek.

Odrębną formę opieki stanowią rodziny zastępcze, których w 2008 roku było 291 dla 412 dzieci, w tym 6 rodzin zawodowych wielodzietnych oraz 2 rodziny pełniące zadania pogotowia rodzinnego.

Zestawienie ilości dzieci kierowanych do rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2002- 2007

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba dzieci kierowanych do rodzin zastępczych	52	76	87	77	70	63	61
Liczba dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo wychowawczych	75	99	85	96	72	59	53
Razem liczba dzieci kierowanych do zastępczej formy opieki.	127	175	172	173	142	122	114

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu

Powyższe liczby pokazują, że pomimo zmniejszania się ilość dzieci umieszczanych w formach opieki zastępczej, nadal istnieje potrzeba organizowania i zabezpieczania tego typu wsparcia.

V.2. Osoby starsze i niepełnosprawne.

W Polsce wg Narodowego Spisu Powszechnego w 2002r. było 5 456 700 osób niepełnosprawnych, co stanowi 14,3 % całego społeczeństwa. Oznacza to, że co siódmy Polak jest osobą niepełnosprawną. Elbląg należy do województwa, w którym wg Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r., liczba osób niepełnosprawnych wynosi 211, 6 tyś., co stanowi 14,8 % ogółu ludności regionu. Jak wynika z diagnozy przygotowanej do „Programu wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami w Elblągu na lata 2007-2010” w Elblągu szacunkowa liczba osób z niepełnosprawnością wynosi ok. 20 tys., co stanowi 15% mieszkańców – wskaźniki te ustalono na podstawie danych z ZUS, Elbląskiej Rady Konsultacyjnej Osób Niepełnosprawnych i Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,

Liczba wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności

	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności	1945	2368	2365	2661	2765

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu - Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W 2008 r. z pomocy przyznanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu z tytułu niepełnosprawności skorzystały 2.453 rodziny – tendencja wzrastająca co

obrazują dane przedstawione w załączniku nr 2. Przyjmując liczbę 124.451 mieszkańców, średnio co czwarty elblązanin jest osobą z niepełnosprawnością. Trzeba zaznaczyć, że są to dane szacunkowe i istnieje potrzeba stałych badań i analiz pokazujących dokładny obraz problemów osób z niepełnosprawnościami.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu wynika, że w 2008 roku rodziny emerytów i rencistów stanowiły około 30% rodzin objętych pomocą Ośrodka. Pośród nich najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa jednoosobowe zaś drugą co do wielkości stanowią rodziny dwuosobowe.

W latach 2003-2006 samorząd Elbląga przy współudziale partnerów społecznych zajmujących się osobami niepełnosprawnymi, realizował „Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami w Elblągu”, który został przyjęty uchwałą nr VIII/120/2003 Rady Miejskiej w Elblągu dnia 26.06.2003 r.

Większość zadań, podjętych w ramach tego programu została zrealizowana i przyczyniła się do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w naszym mieście. Problemy osób niepełnosprawnych jednak nadal występują i wymagają rozwiązywania. Konieczna jest kontynuacja zadań, które zostały już podjęte w ramach realizowanego programu i zajęcie się nowymi zagadnieniami, które wynikają z przeprowadzonej analizy sytuacji. Odpowiedzią na tą potrzebę jest „Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami w Elblągu” na lata 2007-2010. Program ten ma na celu wypełnienie założeń „Strategii rozwoju miasta Elbląga na lata 2001-2015” dla tej grupy społecznej.

Uznając konieczność kontynuowania systemowego podejścia do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w grudniu 2008 roku, uchwałą Rady Miasta Elbląga został przyjęty „Elbląski program na rzecz osób starszych na lata 2009 -2013”. Zawiera on wiele działań nakierowanych na utrzymanie w dotychczasowym środowisku osób starszych oraz wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez systematyczne monitorowanie sytuacji życiowej i bieżące wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych.

V.3. Osoby bezrobotne.

W ramach działań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy na przestrzeni ostatnich lat zaznaczają się pewne trendy w strukturze bezrobocia.

Analiza problemu na podstawie informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy:

1. Obniżenie wskaźnika stopy bezrobocia – na koniec grudnia 2007r. wynosiła:

Kraj	–	11,4% - spadek o 3,5 pkt. proc.
Województwo	–	19,0% - spadek o 4,7 pkt. proc.
Elbląg	–	13,1% - spadek o 4,6 pkt. proc.

Tempo spadku stopy bezrobocia jest większe niż w kraju i praktycznie równe spadkowi w regionie.

2. Niższy napływ do bezrobocia – w 2006r. do Powiatowego Urzędu Pracy zgłosiło się 10.739 elblązan; tj. o 520 osób, i o 4,6% **mniej** niż przed rokiem, z kolei w 2007 r. zgłosiło się 9.593 bezrobotnych, tj. o 1.146 osób, i o 10, 6% **mniej** niż w roku poprzednim .

3. Niższy odpływ z bezrobocia – w okresie styczeń – grudzień 2006 r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono – 12.628 elbląskich bezrobotnych; o 285 osób , t.j. o 2% mniej niż w okresie styczeń – grudzień 2005r. Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych to

głównie osoby podejmujące zatrudnienie. W okresie 12 miesięcy 2006 r. pracę podjęło 5.332 bezrobotnych, (co stanowiło 42,2% wszystkich wyłączeń).

4. Spadek udziału młodzieży w ogólnej populacji bezrobotnych - w porównaniu do 2005 r. liczba bezrobotnej młodzieży zmniejszyła się o 416 osób, tj. 23,5%. Na koniec grudnia 2006 r. bezrobotna młodzież stanowiła 16,5% ogółu bezrobotnych.

Na koniec grudnia 2007 r. bezrobotna młodzież stanowiła 13,9% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do 2006 r. liczba bezrobotnej młodzieży zmniejszyła się o 823 osób, tj. 39,2%.

5. Wzrost udziału kobiet w ogólnej populacji bezrobotnych – mimo faktu, iż w stosunku do grudnia 2005 r. liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 791 osób, tj. 14,2%, to ich udział w ogólnej populacji osób pozostających bez pracy wzrósł o 2,8 pkt. proc. z 54,5% na koniec grudnia 2005 do 57,3% na koniec grudnia 2006 r. A w grudniu 2007 wynosiła już 1.328, tj. 27,9 % i udział w ogólnej populacji osób pozostających bez pracy wzrósł o dalsze 0,9 pkt. proc. Z 57,3% do 58,25%.

6. Niestabilny wzrost liczby ofert – W porównaniu do 2005 r. nastąpił wzrost oferowanych miejsc pracy. W 2006 r. Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu pozyskał ogółem 5.817 propozycji pracy z terenu Elbląga; więcej o 1.393 , tj. 31,4% więcej niż analogicznym okresie roku ubiegłego. Ale w roku 2007 było ich 5.763 tj. czyli o 54 mniej, co dało niedużą różnicę procentową bo 0,9% .

V.4. Osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym

V.4.1. Bezdomni

Bezdomność w ujęciu socjologicznym jest problemem społecznym, charakteryzującym się brakiem miejsca stałego zamieszkania.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba nie zamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Do najczęstszych powodów bezdomności należą:

- rozpad rodziny,
- eksmisja,
- powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania,
- brak stałych dochodów,
- przemoc w rodzinie,
- brak tolerancji społecznej,
- uzależnienia,
- likwidacja hoteli pracowniczych,
- opuszczenie domu dziecka,

Czynnikami współwystępującymi z bezdomnością są m.in.: alkoholizm, przestępczość, narkomania, dezintegracja rodziny, a także choroby psychiczne, obniżenie poziomu rozwoju intelektualnego, przemoc w rodzinie, prostytutka, żebractwo, zespół nabytej bezradności, kalectwo i zaniedbane leczenie różnorodnych schorzeń. Bardzo często dochodzi do sprzężenia wielu wymienionych wyżej czynników, co znacznie utrudnia ponowną socjalizację.

Szacuje się, że na terenie miasta przebywa około 350 - 380 osób bezdomnych. Jedynym miarodajnym źródłem wiedzy w tym zakresie jest liczba osób, którym formalnie została udzielona pomoc przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, bądź też instytucje

i organizacje współpracujące. Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w roku 2007 roku z pomocy Ośrodka skorzystało 185 osób bezdomnych, zaś w 2008 roku 229 osób

V.4. 2. Problemy alkoholowe

Problemy związane z alkoholem powszechnie postrzegane są jako jedne z najważniejszych zagrożeń społecznych. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie ale wpływają też na całą populację.

Każdy alkoholik ma własne powody dla których sięgnął po alkohol. Najczęściej jest to brak pracy czyli brak środków do życia, porzucenie przez bliską osobę lub śmierć tejże osoby, jakiś zawód życiowy bądź samotność. Powodów nadużywania alkoholu jak i jego skutków jest wiele. Konsekwencją między innymi są wypadki samochodowe, pobicia, wzrost przestępczości, rozbite rodziny, złamane kariery zawodowe, samobójstwa, choroby i szereg zaburzeń psychicznych.

Największe jednak szkody wynikające z nadużywania alkoholu przez dorosłych dotyczą dzieci, które żyją w ciągłym lęku, poczuciu zagrożenia. Negatywne wzorce wyniesione z dzieciństwa często przenoszone są w ich dorosłe życie.

Nadużywaniu alkoholu towarzyszy również problem nasilania się przemocy w rodzinach dotkniętych uzależnieniem. Agresja słowna, fizyczna, przymus i przemoc stają się jedynym sposobem „porozumiewania członków rodziny”.

Alkoholizm jest jedną z wyodrębnionych „trudnych sytuacji życiowych” potencjalnych klientów pomocy społecznej i postrzegany jako jeden z czołowych problemów trudnej sytuacji życiowej, wymagającej najpilniejszego rozwiązania. Koszty wynikające z narastającego problemu nadużywania alkoholu obciążają całe społeczeństwo.

Skalę problemu obrazują poniżej przedstawione dane liczbowe zebrane na potrzeby diagnozy sytuacji „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych miasta Elbląga na 2009 rok”.

Tab. 1

Grupy osób z podziałem na sposób uwikłania w problemy alkoholowych		w Polsce 38,6 mln mieszk.	w Elblągu 125 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2 % populacji	ok. 800 tys.	2500
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	5000
Dzieci i młodzież wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	5000
Osoby pijące szkodliwie	5-7 % populacji	2-2,5 mln	6250-8750

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych informacji Wydziału Społecznego UM Elbląg

Tab. 2

Osoby nadużywające alkoholu przebywające w Pogotowiu Socjalnym oraz na Oddziale Dziecięcym SPZOZ Szpitala Miejskiego z podziałem na płeć i wiek.

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Ogólna liczba osób przebywających w Pogotowiu Socjalnym	6062	5900	3500	4.797
Liczba mężczyzn przebywających w Pogotowiu Socjalnym	5823	5647	3231	4.577
Liczba kobiet przebywających w Pogotowiu Socjalnym	217	228	250	220
Liczba nieletnich przebywających w Pogotowiu Socjalnym	22	25	19	--
Liczba nieletnich przebywających na Oddziale Dziecięcym SPZOZ Szpitala Miejskiego	--	--	27	40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych informacji Wydziału Społecznego UM Elbląg

Tab 3.

Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z terapii oraz porad na terenie Miasta Elbląga

	Liczba osób uzależnionych			Liczba osób współuzależnionych		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Centrum Odwykowo-Terapeutyczne w Elblągu	1125	1129	3671	126	124	440
Punkty Konsultacyjne (7)	150	210	392	1156	1737	1500
Ośrodki Interwencji Kryzysowej	353	286	5	673	567	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych informacji Wydziału Społecznego UM Elbląg

V.4.3. Problemy narkomanii.

Zjawisko narkomanii w Elblągu, dla większości jego mieszkańców, nie jest problemem na tyle zauważalnym, jak ma to miejsce w dużych aglomeracjach miejskich, jednak istnieje i należy dołożyć wszelkich starań, by zapobiec jego rozprzestrzenianiu się.

Analizując dane statystyczne będące w dyspozycji Komendy Miejskiej Policji w Elblągu za lata 2005 - 2007, dotyczące przestępstw związanych z nieprzestrzeganiem ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, można wyciągnąć następujące wnioski:

- Z uwagi na przedmiot przestępstwa - najczęściej zabezpieczane u sprawców przestępstw były następujące narkotyki: marihuana, haszysz (liczba przestępstw: w 2005 r. - 283, w 2006 r. - 238, w 2007 r. - 254), amfetamina (liczba przestępstw: w 2005 r. - 131, w 2006 r. - 128, w 2007 r. - 145), ekstazy (liczba przestępstw: w 2005 r. - 11, w 2006 r. - 1, w 2007 r. - 7).
- Z uwagi na miejsce popełnienia przestępstwa – z analizy zebranych danych wynika, że przestępstwa związane z narkomanią najczęściej popełniane były na ulicy i kształtują się w analizowanym okresie na podobnym poziomie (w 2005 r. - 228, w 2006 r. - 264, w 2007 r. - 242). Ponadto można zauważyć, że nie ma korelacji za ubiegłe lata w zakresie miejsca popełnienia, a ujawnienia przestępstwa. W każdym roku kształtowało się to na różnorodnym poziomie. Najczęściej popełnianymi przestępstwami z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, były czyny z następujących

artykułów: art. 62 ust. 1, 3 - posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych (w 2005 r. - 148, w 2006 r. - 137, w 2007 r. - 125), art. 59 - udzielanie, ułatwianie lub nakłanianie innej osoby do zażycia środka odurzającego lub substancji psychotropowej celem osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej (w 2005 r. - 106, w 2006 r. - 143, w 2007 r. - 131, art. 58 - udzielanie, ułatwianie lub nakłanianie innej osoby do zażycia środka odurzającego lub substancji psychotropowej (w 2005 r. - 84, w 2006 r. - 59, w 2007 r. - 130). Ponadto można zauważyć, że w 2007 r. wrosła ilość przestępstw związanych z wprowadzaniem do obrotu środków odurzających (art. 56 ust. 3 Ustawy). W 2007 r. przestępstw tych popełniono 14, w 2006 r. - 12, w 2005 r. - 6. Nastąpił znaczny wzrost popełnianych przestępstw z art. 58 Ustawy - udzielanie, ułatwianie lub nakłanianie innej osoby do zażycia środka odurzającego lub substancji psychotropowej. Inne przestępstwa związane z nieprzestrzeganiem Ustawy popełniane były sporadycznie.

- Z uwagi na wiek sprawcy - z posiadanych danych wynika, że najczęściej sprawcami przestępstw związanych z narkomanią są młode osoby w przedziale wieku 17 - 20 lat (w 2005 r. - 47, w 2006 r. - 56, w 2007 r. - 88) oraz osoby w wieku 21 - 24 lata (w 2005 r. - 50, w 2006 r. - 41, w 2007 r. - 59).

Na przełomie 2006 i 2007 r. w Elblągu w ramach realizacji rządowego programu „Zero tolerancji dla przemocy w szkole” zostały przeprowadzone badania zachowań dysfunkcyjnych młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej. W badaniu wzięło udział 669 uczniów. Z tej grupy 59 osób przyznało się do zażywania narkotyków, co stanowi 8% ogółu.

Wyżej zdiagnozowane problemy zostały ujęte uporządkowane metodą SWOT. Pozwoliło to na uwidocznienie nie tylko problemów społecznych i ich skali, ale również obszarów, które należy wypełnić działaniami zgodnymi z obowiązkami instytucji samorządowych oraz celami lokalnej polityki społecznej zmiierzającymi do rozwiązywania tych problemów. Analiza SWOT oraz wynikające z niej kierunki działań również odpowiadają przyjętemu podziałowi zagadnień problematyki społecznej. Są to: rodzina, osoby starsze i niepełnosprawne, osoby bezrobotne, osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Wskazują m.in. na to, które działania należy kontynuować, gdyż służą zapobieganiu lub rozwiązywaniu problemów społecznych.

VI. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z metod budowania dokumentów planowania strategicznego. Oparta jest na doświadczeniach ekonomistów angielskich; polega na kompleksowej ocenie przedsiębiorstw, ich potencjału i zdolności ekonomicznej do dalszego rozwoju. Jako metoda syntetycznego i komunikatywnego prezentowania ocen została następnie wykorzystana do procesów budowania strategii w obszarach szerszych. Zaletą tej metody jest to, że w sposób prosty i zrozumiały ocenia potencjał wewnętrzny w postaci mocnych i słabych stron oraz uwarunkowania zewnętrzne, w postaci szans i zagrożeń.

Metoda ta została wykorzystana w opracowaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych jako syntetyczne podsumowanie stanu wyjściowego.

- **S** (Strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W** (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O** (Opportunities) – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szanse korzystnej zmiany,
- **T** (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Skoordynowany i dobrze działający system pomocy społecznej, zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. 2. Wykształcona i stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pracowników służb społecznych. 3. Mobilność i elastyczność działania kadr pomocy społecznej. 4. Możliwość zlecania zadań z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym, gwarantującym odpowiednią jakość. 5. Umiejętność wykorzystania udziału partnerów społecznych w realizacji zadań pomocy społecznej. 6. Dobra współpraca instytucji i organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej. 7. Funkcjonowanie Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych. 8. Aktywne działania Społecznej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak systemowych rozwiązań w zakresie zapobiegania kryzysom w rodzinie. 2. Słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego dla dzieci i młodzieży. 3. Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych. 4. Zbyt mała ilość mieszkań chronionych. 5. Niewystarczający dostęp do usług całodobowej opieki leczniczej. 6. Brak doświadczenia w realizacji projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego adresowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. 7. Brak grup samopomocowych dla różnych grup klientów pomocy społecznej. 8. Wzrost patologii społecznych. 9. Niewystarczająca ilość rodzin

<p>Powiatowej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Możliwość uzyskania dofinansowania ze środków PFRON dla osób, które posiadają orzeczenie o stopniu niepełnosprawności do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i komunikowaniu się oraz do udziału w turnusach rehabilitacyjnych. 10. Konkurencyjność podmiotów realizujących usługi w sferze pomocy społecznej. 11. Dobrze rozwinięty system pomocy instytucjonalnej w mieście. 12. Realizacja profilaktyki uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży poprzez zapewnianie alternatywnych form spędzania wolnego czasu 13. Rozwój innowacyjnych form i metod rozwiązywania problemów pomocy społecznej. 14. Funkcjonowanie miejskiego systemu zarządzania kryzysowego. 	<p>zastępczych , zwłaszcza rodzin zawodowych</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów. 11. Zbyt łatwa dostępności środków odurzających w środowiskach dzieci i młodzieży szkolnej. 12. Mała wiedza o osobach niepełnosprawnych i ich potrzebach. 13. Długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej. 14. Roszczeniowe postawy osób zagrożonych marginalizacją. 15. W grupie bezrobotnych duży udział kobiet, osób o niskich kwalifikacjach oraz osób powyżej 50 roku życia 16. Powstawanie enklaw biedy i patologii. 17. Wzrost przestępczości wśród młodzieży. 18. Nadal występują bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej. 19. Odpyły wykształconego , młodego pokolenia w poszukiwaniu zarobków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rosnąca liczba organizacji pozarządowych. 2. Tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych. 3. Ustawowa konieczność wprowadzania standaryzacji w placówkach pomocy społecznej. 4. Dobre warunki na tworzenie miejsc pracy (Modrzewina). 5. Rozwój infrastruktury odpowiadający zmieniającym się potrzebom społecznym. 6. Możliwość pozyskania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej. 7. Rozwój wolontariatu i nieformalnych grup społecznych. 8. Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. 2. Częste zmiany uregulowań prawnych w zakresie pomocy społecznej , złożone i zmieniające się procedury prawne. 3. Brak zainteresowania klientów pomocy społecznej szkoleniami i przekwalifikowaniami. 4. Upadek wartości moralnych i autorytetów. 5. Konsumpcyjny styl życia społeczeństwa, kryzys wartości rodzinnych. 6. Starzenie się społeczeństwa 7. Sensacyjne i niewłaściwe nagłaśnianie problemów społecznych przez media.

<ol style="list-style-type: none">9. Dostosowywanie kierunków kształcenia lokalnego do potrzeb rynku pracy.10. Integracja z Unią Europejską.11. Korzystne regulacje prawne uwzględniające organizacje pozarządowe jako partnera administracji publicznej.12. Udział organizacji pozarządowych w kształtowaniu pomocy społecznej.13. Zmiana zasad finansowania zadań pomocy społecznej.14. Wzrost środków finansowych na pomoc społeczną.15. Polityka prorodzinna.16. Preferencje i ochrona lokalnego biznesu.17. Współpraca władz lokalnych miasta z partnerami zarówno Euroregionu Bałtyckiego jak i innymi miastami Unii Europejskiej.18. Uznanie problematyki osób starszych przez UE, ONZ, instytucje państwowe i samorządy lokalne jako ważną część życia społecznego.19. Istniejące w mieście instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej.20. Doświadczenie instytucji miejskich i jednostek samorządowych w realizacji działań na rzecz minimalizacji bezrobocia21. Tworzenie i realizacja programów aktywizujących społeczność lokalną.22. Funkcjonowanie miejskiego systemu zarządzania kryzysowego.23. Istniejąca w mieście sieć instytucji zajmujących się rozwiązywaniem różnorodnych problemów.	<ol style="list-style-type: none">8. Brak reakcji społeczności lokalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.9. Ciągłe atrakcyjny i konkurencyjny rynek pracy w krajach Unii Europejskiej.10. Niskie dochody osób starszych w stosunku do niezbędnych potrzeb i realiów rynku.11. Ograniczenia w dostępie do usług profilaktycznych wynikające z niewystarczającej ilości środków finansowych z NFZ.12. Oznaki pogorszenia się sytuacji społeczno – gospodarczej.
---	---

VII. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH, CELE I ZADANIA.

Lokalną strategię rozwiązywania problemów społecznych z jednej strony determinują ogólne procesy cywilizacyjne, demograficzne, ekonomiczne i społeczne oraz zadania zawarte w ustawowym systemie polityki społecznej. Z kolei z drugiej strony, w dużo większym stopniu na jej kształt wpływ mają lokalne potrzeby, problemy a także zasoby materialnej infrastruktury i społeczny potencjał miasta.

Poniższa strategia jest wypadkową najważniejszych w tym obszarze uwarunkowań.

Wszystkie dotychczas opisane kierunki zmian w życiu społecznym Elbląga zostały zebrane w rozdziale pierwszym „Ocena sytuacji społeczno - gospodarczej”.

Potencjał miasta, jego zasoby do realizacji wyznaczonych celów i zadań zostały opisane w rozdziale drugim „Zjawiska demograficzne; wnioski z prognozy demograficznej do 2020r.”

Uporządkowany obraz możliwości i ograniczeń miasta sporządzony z użyciem Analizy SWOT przedstawiony został w rozdziale szóstym „Analiza SWOT”

Następnym etapem jest formułowanie sposobów rozwiązywania problemów społecznych poprzez wyznaczone cele i zadania. Jest to ta część dokumentu, która nosi nazwę „Strategia rozwiązywania problemów społecznych”.

Nawiązując do pierwszej kwestii tego rozdziału należy pamiętać, iż wyznaczone cele i zadania strategii znajdują swoje umocowanie w każdym z przedstawionych i opisanych zagadnień „Diagnozy problemów społecznych”.

Są to :

- Opieka nad rodziną i dzieckiem,
- Osoby starsze i niepełnosprawne,
- Osoby bezrobotne,
- Osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym,

Na bazie zebranego materiału przedstawia się obraz miasta w procesie rozwoju, umiającego radzić sobie z bieżącymi problemami.

W obszarze pomocy społecznej obowiązki miasta, a tym samym instytucji samorządowych będą opierać się na niżej przedstawionym zadaniu, które równocześnie będzie celem strategicznym dla niniejszego dokumentu.

Cel strategiczny:

Zapewnienie mieszkańcom Elbląga dobrej jakości usług społecznych.

1. Rozwój systemu profilaktyki i opieki nad rodziną i dzieckiem.

Celem strategicznym dla wszystkich instytucji pomocy społecznej oraz przedsięwzięć realizowanych przez te instytucje, jest zorganizowanie dobrej jakości usług społecznych, a w tym sprawnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

System opieki nad dzieckiem i rodziną będzie realizowany w czterech głównych płaszczyznach. Są to :

- dalszy rozwój środowiskowych form wsparcia i pracy socjalnej,
- propagowanie i rozwój zastępczego rodzicielstwa,
- podnoszenie jakości świadczonych usług w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- usamodzielnianie wychowanków z placówek opiekuńczych i rodzin zastępczych,

Po zebraniu informacji diagnostycznych oraz po uporządkowaniu ich metodą SWOT w ramach każdej z przyjętych płaszczyzn wyznaczono odpowiadające im cele główne, cele szczegółowe oraz zadania do realizacji.

Cel główny: Usprawnienie zintegrowanego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem.

Cel szczegółowy: Rozwój efektywnych form wsparcia rodziny naturalnej w procesie wychowawczym, w celu optymalizacji warunków i możliwości rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym oraz zapobieganie umieszczaniu dziecka w zastępczej formie opieki, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadania:

1. Opracowanie i wdrażanie programu pomocy dziecku i rodzinie.
2. Wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Rozwój edukacji prorodzinnej.
5. Podejmowanie i realizacja działań mających na celu utrzymanie dziecka w rodzinie biologicznej.
6. Inicjowanie programów i działań prowadzących do minimalizacji czynników sprzyjających marginalizacji i wykluczeniu rodzin.
7. Organizowanie środowiska lokalnego w celu dostosowania systemu wsparcia rodziny.

Cel szczegółowy: Rozwój rodzicielstwa zastępczego.

Zadania:

1. Doskonalenie rodzinnej opieki zastępczej.
2. Propagowanie rodzinnych form opieki zastępczej.
3. Minimalizowanie instytucjonalnych form opieki na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej.

Cel szczegółowy: Poprawa jakości funkcjonowania placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Zadanie:

Standaryzacja placówek opiekuńczo – wychowawczych poprzez:

1. Utworzenie w budynku hotelu „Modrzewie” ul. Mazurska, placówki wielofunkcyjnej, w której znajdzie się placówka interwencyjna i socjalizacyjna dla 30 dzieci. Przeniesienie działalności Pogotowia Opiekuńczego do nowej siedziby,
2. Utworzenie wielofunkcyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej o charakterze socjalizacyjnym dla 30 dzieci,
3. Adaptacja budynku Domu Dziecka, ul. Chrobrego dla grupy 30 dzieci,
4. Utworzenie 3 mieszkań dla 30 usamodzielnianych dzieci w budynku Domu Dziecka, ul. Chrobrego.

Cel szczegółowy: Tworzenie sprawnego systemu usamodzielniania i integracji ze środowiskiem usamodzielnianych wychowanków zastępczych form rodzicielstwa.

Zadanie:

Utworzenie sieci wsparcia młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

2. Ochrona standardu i poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.

Politykę społeczną wobec osób starszych i niepełnosprawnych można zdefiniować jako system działań realizowanych w jej ramach mających na celu wszechstronną kompensację malejących wraz z wiekiem lub niepełnosprawnością możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb oraz integrację z lokalną społecznością.

Cel główny: Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy: Tworzenie osobom starszym i niepełnosprawnym optymalnych warunków funkcjonowania społecznego.

Zadania:

1. Podjęcie działań mających na celu zdiagnozowanie potrzeb środowiska osób starszych oraz niepełnosprawnych
2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym oraz starszym przyjaznego środowiska.
3. Rozszerzanie obszarów integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
4. Wyrównywanie szans w zakresie możliwości uczestnictwa w życiu społecznym .
5. Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób starszych i niepełnosprawnych.
6. Wspieranie inicjatyw tworzenia alternatywnych dla instytucjonalnych form opieki i pomocy osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku.
7. Wspieranie działań podejmowanych w zakresie likwidacji barier prawnych, finansowych, komunikacyjnych.

Cel szczegółowy: Wspieranie rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej osób starszych i niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych oraz w podeszłym wieku do opieki medycznej.
2. Wspieranie rozwoju usług rehabilitacji leczniczej.
3. Stwarzanie warunków do edukacji zawodowej osób starszych i niepełnosprawnych.
4. Rozwój systemu informacji o możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
5. Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy: Stwarzanie warunków dla rozwoju partnerstwa społecznego w obszarze problemów osób starszych i niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Wspieranie inicjatyw partnerskich związanych z aktywizacją społeczną osób starszych i niepełnosprawnych.

2. Koordynacja działań instytucji, placówek i organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.
3. Budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze problemów osób starszych i niepełnosprawnych.
4. Wspieranie rozwoju wolontariatu realizującego programy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
5. Utworzenie wielofunkcyjnej placówki wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie (Środowiskowy Dom Samopomocy, hotel, mieszkania chronione, Warsztaty Terapii Zajęciowej).

Cel szczegółowy: Edukacja społeczna.

Zadania:

1. Promocja zdrowego i bezpiecznego stylu życia.
2. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień.
3. Wspieranie działań sprzyjających pozytywnej zmianie społecznego postrzegania osób starszych oraz niepełnosprawnych.
4. Edukacja i aktywizacja rodzin oraz środowisk lokalnych do działań samopomocowych.

3. Przeciwdziałanie bezrobociu

Z punktu widzenia polityki społecznej praca to jeden z najważniejszych czynników życia społecznego przywracający człowiekowi jego wartość oraz sprawność samodzielnego rozwiązywania problemów. Dane diagnostyczne pokazują znaczące zmiany jakie w tym temacie następują na przestrzeni ostatnich lat, a co za tym idzie wskazują na konieczność weryfikacji dotychczasowych działań zmierzających do niwelowania bezrobocia. Sformułowane w analizie tezy, a w następnej kolejności cele i zadania wskazują co należy zrobić aby przygotować elbląski rynek pracownika do wymogów i potrzeb współczesnego rynku pracodawcy.

Cel główny: Wspieranie bezrobotnych klientów pomocy społecznej w procesie aktywizacji zawodowej.

Cel szczegółowy: Kontynuowanie współpracy ze wszystkimi instytucjami rynku pracy na rzecz wspieranie bezrobotnych klientów pomocy społecznej aktywizacji zawodowej.

Zadanie:

1. Udział we współpracy między instytucjami rynku pracy, tj. w ramach „Paktu na rzecz aktywizacji elbląskiego rynku pracy”.

Cel szczegółowy: Wykorzystanie narzędzi i możliwości finansowych wynikających z przynależności Polski do Unii Europejskiej w celu aktywizowania społecznie i zawodowo bezrobotnych klientów MOPS.

Zadania:

1. Kontynuowanie pozyskiwania środków finansowych Unii Europejskiej na realizację projektów nakierowanych na zwiększenie potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.
2. Wprowadzanie nowych metod pracy ze szczególnie trudnymi klientami, przy zastosowaniu środków finansowych Europejskiego Funduszu Społecznego.

3. Ułatwianie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.
4. Współdziałanie w rozwijaniu instytucji ekonomii społecznej, jako skutecznej formy integracji społeczno – zawodowej.
5. Eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych, psychologicznych) na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w procesie aktywizacji społecznej i zawodowej.

4. Zapobieganie marginalizacji społecznej w tym osób bezdomnych i uzależnionych.

4.1. Bezdomni.

Bezdomność jest skrajnym przejawem wykluczenia społecznego dotyczącym również mieszkańców miasta Elbląg.

Powodowana jest najczęściej poprzez:

- rozpad rodziny - zerwane zostają więzi formalne, psychologiczne i społeczne pomiędzy jej członkami, i w konsekwencji nie wypełnia ona podstawowych funkcji, związanych z odpowiedzialnością za los swoich członków,
- uzależnienie, od alkoholu lub innych środków psychoaktywnych,
- eksmisję,
- opuszczenie zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do mieszkania lub uzyskania go w miejscu poprzedniego zamieszkania,
- utratę pracy, zwłaszcza gdy osoba nie ma odpowiedniego wykształcenia i przygotowania zawodowego, co uniemożliwia przystosowanie się do nowych wymagań i znalezienie nowego miejsca pracy,
- brak możliwości uzyskiwania stałych dochodów, lub ich niskiego poziomu,
- przemoc w rodzinie,
- brak schronienia w wyniku m.in. likwidacji hoteli pracowniczych, opuszczenia placówki opiekuńczo – wychowawczej, szpitala psychiatrycznego itd.

Cel główny: Zapobieganie rozszerzaniu się zjawiska bezdomności w Elblągu oraz niwelowanie jego skutków.

Cel szczegółowy: Zapobieganie rozwojowi bezdomności.

Zadania:

1. Opracowanie i wdrożenie „Programu działań na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności w Elblągu na lata 2009-2013”.
2. Sukcesywny rozwój miejskiego systemu zapobiegania bezdomności.
3. Zaspakajanie niezbędnych potrzeb bytowych osób bezdomnych.
4. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych.
5. Rozwój nowych działań wspierających osoby wychodzące z bezdomności.
6. Wykorzystanie nowych form aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezdomnych wynikających z programów operacyjnych EFS, w tym realizacji indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności
7. Utrzymanie bieżącej działalności jednostek organizacyjnych zabezpieczających podstawowe potrzeby osób bezdomnych.

4.2. Problemy alkoholowe.

Alkoholizm jest jedną z wyodrębnionych „trudnych sytuacji życiowych” potencjalnych klientów pomocy społecznej wymagających najpilniejszego rozwiązania. Koszty wynikające z problemu nadużywania alkoholu obciążają całe społeczeństwo. Z danych diagnostycznych wynika, że ta część problematyki społecznej wymaga dwojakiego rodzaju działań, profilaktycznych i wspierających wychodzenie z uzależnienia. Działania profilaktyczne i osłaniające nakierowane są głównie na dzieci, z kolei wspierające wychodzenie z uzależnienia nakierowane na osoby dorosłe.

Cel główny: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych

Cel szczegółowy: Profilaktyka problemów alkoholowych.

Zadania:

1. Rozwój systemu ochrony dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców.
2. Tworzenie warunków dla rozwoju alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cel szczegółowy: Rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Doskonalenie form pracy z osobą uzależnioną w celu mobilizacji do podjęcia leczenia odwykowego.
3. Wypracowanie modelu oddziaływania służb pomocy społecznej na osoby i rodziny dotknięte problemem alkoholowym.
4. Kontynuowanie pracy Zespołu ds. Lecznictwa Odwykowego.
5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego jako instrumentu rehabilitacji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

4.3. Przeciwdziałanie narkomanii.

Zjawisko narkomanii to jedno z najpoważniejszych zagrożeń cywilizacyjnych. Obejmuje swoim zasięgiem coraz większą liczbę osób. Moda na zażywanie ciągle nowych środków psychoaktywnych staje się powszechna. Niesie za sobą szkody zdrowotne i społeczne. Przeciwdziałanie rozszerzaniu się zjawiska narkomanii staje się koniecznością, a podejmowane działania powinny być dwukierunkowe.

Pierwszy z nich to profilaktyka, oddziaływanie na świadomość jeszcze zdrowych osób. Drugi, to zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej i medycznej osobom już uzależnionym.

Cel główny: Zmniejszenie zagrożenia narkomanią.

Cel szczegółowy: Profilaktyka zagrożenia wynikającego z uzależnienia od narkotyków.

Zadania:

1. Sporządzenie diagnozy o zmianach i skali problemu.
2. Kształtowanie i promowanie pożądaných postaw oraz właściwej hierarchii wartości życia społecznego.
3. Podnoszenie wiedzy społeczeństwa dotyczącej uzależnień,
4. Tworzenie dzieciom i młodzieży propozycji alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
5. Stworzenie systemu wsparcia funkcjonowania nieaktywnych narkomanów w środowisku osób zdrowych.
6. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w środowiskach dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy: Rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnienia od narkotyków.

Zadania:

1. Wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnienia od narkotyków.
2. Zwiększanie dostępności do usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
3. Zapewnienie kontynuacji wsparcia oraz terapii osobom , które ukończyły leczenie w ośrodkach stacjonarnych.
4. Budowanie systemu działań wspierających rozwiązywanie problemów narkomanii.

VIII. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Strategia jest dokumentem ogólnym wskazującym politykę miasta w obszarze rozwiązywania problemów społecznych oraz wyznaczającym główne kierunki działania samorządu lokalnego i innych instytucji działających w tym sektorze.

Uszczegółowieniem strategii są programy odpowiadające wyznaczonym przez strategię obszarom problemowym oraz harmonogramy ich realizacji.

Są to następujące dokumenty:

1. Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami w Elblągu na lata 2007-2010,
2. Elbląski program dla osób starszych na lata 2009 – 2013,
3. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Miasta Elbląga na 2009 rok,
4. Gminny program przeciwdziałania narkomanii dla Miasta Elbląga 2008 – 2010,

Szczegółowe zadania strategii przyjęte w poszczególnych obszarach będą realizować instytucje wskazane w harmonogramach programów tematycznych.

Rozliczenie realizacji Strategii... będzie następowało w rozliczeniach rocznych. Począwszy od 2010r, w I kwartale każdego roku Wydział Społeczny przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej dokona analizy z realizacji Strategii..., na podstawie danych zebranych z innych organów realizujących zadania w poszczególnych obszarach.

Wydział Społeczny w terminie do 31 marca każdego roku, przedstawi Prezydentowi Miasta raport z realizacji zadań wraz z wnioskami dotyczącymi osiągniętych rezultatów wdrażania Strategii... z uwzględnieniem programów realizowanych w poszczególnych obszarach problemowych. W IV kwartale 2015 przeprowadzona zostanie ewaluacja, która oceni oddziaływanie Strategii..., jej efekty i trwałość. Ponowna ewaluacja zostanie dokonana w IV kwartale 2020r, która obok ocen dostarczy również danych do opracowania Strategii... na kolejny okres.

IX. ZAKOŃCZENIE I WNIOSKI

Jednym z założeń do opracowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Elblągu latach 2009-2020”, było wskazanie najważniejszych problemów w obszarze pomocy społecznej miasta Elbląga oraz określenie kierunków rozwiązywania tych problemów.

Przyjęte cele stanowią podstawę, wokół której winna koncentrować się cała działalność jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji i organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej.

Łagodzenie lub minimalizowanie każdego z rozpoznanych problemów, a przede wszystkim realizacja każdego z wyznaczonych celów winno opierać się na konkretnych programach i projektach. Programy oraz ich oddziaływanie na wskazane grupy odbiorców będą poddawane okresowej ocenie. Działania winny być ukierunkowane na rozwiązywanie problemów grup szczególnego ryzyka, najbardziej podatnych na wykluczenie społeczne, wymagających rozwiązań oraz interwencji socjalnych.

Osiągnięcie celu strategicznego możliwe jest przy współudziale wszystkich podmiotów działających w sferze pomocy społecznej. Szansa na konkretne działania skierowane do określonych grup społecznych nastawione na przeciwdziałanie izolacji społecznej i łagodzenie negatywnych zjawisk – to koalicja lokalna czyli włączenie do działań pomocowych stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, wolontariuszy.

Realizacja powyższych założeń możliwa jest pod warunkiem zaangażowania osób i instytucji odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych zadań strategicznych, przejawiającym się aktywnością w tworzeniu programów i pozyskiwaniu środków na ich wdrożenie.

Podstawą skutecznego i efektywnego rozwiązywania problemów społecznych, jest wdrożenie strategii, czyli przyjęcie dokumentu przez Radę Miasta Elbląga oraz systematyczna analiza osiągniętych efektów.

Strategia powstała przy udziale przedstawicieli niżej podanych instytucji.

1. Areszt Śledczy
2. Biblioteka Elbląska
3. Caritas Diecezji Elbląskiej
4. Centrum Kształcenia Praktycznego
5. Centrum Kultury i Współpracy Międzynarodowej „Światowid”
6. Centrum Odwykovo – Terapeutyczne
7. Centrum Pracy Pomocy
8. Delegatura Kuratorium Oświaty w Elblągu
9. Dom dla Bezdomnych
10. Elbląska Izba Przemysłowo - Handlowa
11. Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych
12. Elbląskie Centrum Wolontariatu
13. Elbląskie Stowarzyszenie Amazonek
14. Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza „LAZARUS”
15. Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych
16. Fundacja Elbląg
17. Integracyjny Klub Seniora ESM „Sielanka”
18. Komenda Miejska Policji
19. Liga Kobiet Polskich
20. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
21. Osiedlowy Zespół Społeczno – Kulturalny „Jar
22. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1
23. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2
24. Pogotowie Socjalne
25. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
26. Powiatowy Urząd Pracy
27. Przedszkole nr 19
28. Stowarzyszenie „Serce za Uśmiech”
29. Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Żuławy”.
30. Stowarzyszenie Klub Seniora „ZAKRZEWO”
31. Straż Miejska
32. Szkoła Podstawowa nr 11
33. Szkoła Podstawowa nr 23
34. Szkoła Podstawowa nr 6
35. Szkoła Policealna im. J. Romanowskiej
36. Uniwersytet III Wieku i Osób Niepełnosprawnych
37. Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
38. Warsztaty Terapii Zajęciowej
39. Wojewódzki Szpital Zespolony
40. "Wolność" Sp. z o.o.
41. Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego
42. Wydział Mienia Komunalnego i Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miejskiego
43. Wydział Społeczny Urzędu Miejskiego
44. Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego
45. Zespół Szkół Gospodarczych
46. 110 Szpital Wojskowy

Powody przyznania pomocy na przestrzeni lat.

l.p	Powód przyznania pomocy	Rok 2002		Rok 2003		Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1	Ubóstwo	5.235	13.663	4.803	12.881	4.329	11.039	4.426	10.056	4.314	10.089	3.634	8.631
2	Sieroctwo	4	5	3	5	2	2	2	3	9	9	8	17
3	Bezdomność	159	182	121	135	129	132	160	167	188	191	185	189
4	Potrzeba ochrony macierzyństwa-gółem	350	1.307	432	1.648	248	1.051	331	984	77	238	95	439
	w tym wielodzietność	X	X	X	X	106	658	38	232	19	106	67	338
5	Bezrobocie	3.783	10.705	3.613	9.580	3.108	7.786	2.477	7.182	2.731	6.248	2.047	5.657
6	Niepełnosprawność	2.242	4.646	2.433	4.811	2.227	4.475	2.175	3.835	2.274	4.365	2.307	4.000
7	Długotrwała lub ciężka choroba	2.015	4.779	1.974	4.669	1.537	3.378	1.662	3.084	1.335	2.861	1.406	2.997
8	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospod. domowego - ogółem	2.092	5.867	2.139	6.434	1.427	4.831	1.330	4.715	1.945	6.254	1.671	5.028
a.	w tym : rodziny niepełne	1.271	3.736	1.649	4.943	1.277	3.818	1.098	3.259	1.539	4.217	1.350	3.885
	rodziny wielodzietne	399	2.537	399	2.480	443	2.591	232	1.456	413	1977	180	1.145
9	Przemoc w rodzinie	X	X	X	X	40	132	38	122	107	591	67	189
10	Alkoholizm	397	864	376	871	412	907	261	794	463	822	426	846
11	Narkomania	15	35	11	31	9	19	7	13	21	50	13	26
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	122	166	111	160	127	153	106	139	109	127	85	103
13	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo -wychowawcze	X	X	X	X	7	7	1	1	3	7	4	4
14	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	X	X	X	X	X	X	X	X	1	1	1	1
15	Zdarzenia losowe	X	X	X	X	90	190	61	121	84	109	46	112
16	Sytuacja kryzysowa	X	X	X	X	7	18	40	114	62	179	67	156

VIII. MATERIAŁY I DOKUMENTY ŹRÓDŁOWE

- 1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu, Sprawozdanie roczne za rok 2006
- 2 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu, Sprawozdanie roczne za rok 2007.
- 3 Miejski Ośrodek pomocy Społecznej w Elblągu, Główne kierunki realizacji zadań pomocy społecznej w ramach strategii rozwoju miasta na lata 2001-2015.
- 4 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu, Szczegółowe materiały opisowe i statystyczne w zakresie działalności statutowej za rok 2006 oraz 2007.
- 5 Ocena realizacji „Strategii Rozwoju miasta Elbląga 2001- 2015 – wnioski merytoryczne.
- 6 Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu”, Informacja na temat sytuacji na rynku pracy w Elblągu w 2006 r.
- 7 Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu, Informacja na temat sytuacji na rynku pracy w Elblągu w 2007 r.
- 8 Prezydent Miasta Elbląga, Wydział Rozwoju Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego w Elblągu, Ocena podstawowych zjawisk na elbląskim rynku pracy- wnioski i tendencje.
9. Warmińsko - Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie, Filia w Elblągu. Obszary Rozwojowe Elbląski, Mrągowo – Giżycki. Ocena możliwości rozwoju. Analiza wybranych obszarów o dużym potencjale rozwoju i konkurencyjności w Województwie Warmińsko-Mazurskim. Elbląg 2006.
10. Antonowicz B., Gwiazdzińska – Goraj M., Kowalczyk B., Krzymowska K., Kurowska H., Ratkiwicz O., Szymankiewicz – Szarejko T., Samulowski W., Wysokiński A. Ekspertyza dotycząca Województwa Warmińsko-Mazurskiego w kontekście Strategii rozwoju Społeczno – Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020.
- 11 Opracowanie Wydziału Rozwoju Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego w Elblągu na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.
- 12 Urząd Statystyczny w Olsztynie, Olsztyn i Elbląg w liczbach 2007.
- 13 dr hab. Med. Barbara Bień, kierownik zakładu gerontologii Klinicznej i Społecznej Akademii Medycznej w Białymstoku, „Sytuacja zdrowotna ludzi w podeszłym wieku w Polsce”.

Źródła informacji ze stron internetowych:

- www.umelblag.pl
- www.fundusze-strukturalne.gov.pl
- www.mpips.gov.pl.

PODSTAWY PRAWNE REGULUJĄCE SYSTEM ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

VII. 1. System zabezpieczenia społecznego określają następujące ustawy:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, ze zm.),
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, ze zm.),
3. Ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143, ze zm.),
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, ze zm.),
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, ze zm.),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, ze zm.),
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, ze zm.),
8. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, ze zm.),
9. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 189, poz. 1598, ze zm),
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. Nr 135, poz. 950),
11. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. Nr 217, poz.1837),
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010 (Dz.U. Nr 143, poz. 1033).

VII. 2. Podstawy prawne w zakresie planowania polityki społecznej w Unii Europejskiej.

1. Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1083/2006, z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego
2. Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1260/1999 (Dz. U. U.E. L Nr 210 z 31 lipca 2006 r., ze zm.),
3. Rozporządzenie (WE) Nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające (WE) Nr 1783/1999 (Dz. U. U.E. L Nr 210 z 31 lipca 2006 r.),
4. Rozporządzenie (WE) Nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1784/1999 (Dz. U. U.E. L Nr 210 z 31 lipca 2006 r.)

VI.3.Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem opartym na dokumentach wyższego rzędu. Są to:

1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 – 2013,
2. Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013,
3. Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko –
4. Mazurskiego do roku 2020,
5. Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013,
6. Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2015 roku,
7. Strategia Rozwoju Miasta na lata 2001-2015